

Prisimena Dr. M. Viniką. Hitlerio laimėjimas ir Klai-pėda. Rupinkimės savais reikalais. Devėnis pabėgęs į Lietuvą.

Apgalvėtina, Dr. M. Vinikas nepateko SLA. rinkimų balioje. Tačiau jis nėra visai užmirštas. Chicagoj SLA. 134 kp. atsisakė balsuoti į sekretorių ir priėmė rezoliuciją, kurioj pasakyta štai kas: Pildomoji Taryba turėjo palikti Dr. Viniko vardą, nes pilietybės klausimas nėra pakankamas pateisinimas išmesti. Visi žinom, kad kandidatas turi būti piliečių tik laike selimo rinkimų.

Abelnai, mums atrodo ne visai tikslu, kuomet SLA. Pildomoji Taryba pati viena sprendžia ar įrašyti kandidato vardą į baliotą ar ne. Gal pasitaikinti, taip, kad daugiau gavęs balsų kandidatas bus prašalintas visai dėl menkniekio, bile tik nuo jo atsikratyti.

Geriausia, kad tokius klausimus spręstų ne Pildoma Taryba, bet nepriklausoma komisija. Tuomet visuomenėj ne liktų įtarimų.

Siam sekmadienį Vokietijoje įvyksta prezidento rinkimai. Du stipriausi kandidatai yra dabartinis prezidentas Hindenburgas ir fašistų vadas Hitleris.

Politikai nėra tikri, kuris jų laimės. Bešališki asmenys mano, jog Hitleris pagaus didžiąją balsų. Jis naudoja įvairios rūšies propagandą. Svarbiausias agitacijos budas, tai kiršinimas prieš lietuvius ir reikalavimas, kad būtų grąžinta jiems Klaipėda. Jeigu Hitleris laimės, galima laukti naujų susirėmimų.

Garsiam lakunui Lindberghui teko pergyventi daug nemalonių valandų. Jo kuditimo pavogimas sujudino ne tik artimuosius, bet visą Ameriką ir toliau.

Pasirodo, jog nežiurint į visas moderniskas žmogaus apsaugojimo priemones, nesame pilnai apdrausti nuo tų žiaurių užpuolimų, kurie pasikartoją diena iš dienos. Vietoj, kad leisti pinigų gaudymui būlgerių, valdžia turėtų naikinti juodrankių lizdus.

Pereitoj laidoj Clevelando "Dirva" pastatė mums keistą klausimą: su kuom einam, su socialistais ar tautininkais? Beto dar pridėjo grašinią Sandaros redaktoriaus vardą, kad už mulkinimą busias pasmerkta.

Gaila, kad žmonės neturėdami ką nors geresnio rašyti stato tokius kvailius klausimus. Sandariečiams nėra reikalo nė per daug gerintis vieniems, nė lįsti prie kitų. Mes turim savo daržą ir jame darbuojamies.

Per ilgą laiką Sandaros organizacija nebuvo mačiusi tokio gyvumo, kaip dabar. Nežiurint, kad laikai blogi ir daugelį mūsų veikėjų spaudžia upas nenupuolė ir tautinis darbas tęsiamas "visu garu". Tik prisilaikykim vienybės ir nepasiduokim gudriems "skymams", kurių tikslas yra išardyti mūsų bendrą liniją susivienijimo klausime. Sandariečiai šiandie neša ant savo pečių svarbią pareigą ir tuomi galime tik didžiutis.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

METAI XVIV

3236 SO. HALSTED STREET

Penktadienis, Kovas-March 11 d., 1932 m.

KAINA 5 CENTAI

No. 11

Kinijos Militaristai Vienyjasi

Hindenburgas Ragina Vokiečius Susivienyti

HINDENBURGAS PAREIŠKĖ KAD VOKIETIJA STOVĖ LAIBAI KRITINGOJ PADĖTYJ

Berlynas. — Šį sekmadienį Vokietijoje įvyks prezidento rinkimai. Svarbiausi kandidatai yra Hindenburgas ir fašistų vadas A. Hitleris. Tų rinkimų dėka Vokietijoje jaučiamas didelis politinis įtempimas.

Hindenburgas, kalbėdamas per radio, ragino visus krašto piliečius balsuoti už jį. Jis pareiškė: "Aš kandidatuojų į prezidentus ne dėl to kad aš norėčiau būti prezidentu, bet dėl to, kad aš jaučiu šali esant civilinio karo prieangy jeigu fašistai paimtų krašto vadovybę ir dėl to, kad aš laikau sau už pareigą išgelbėti kraštą iš to pavojaus."

Siuos rinkimus jis prilygino prie 1914 metų žingeidumo ir prie 1918 metų panikos. Jis pareiškė, kad jis girdi savo tėvynę šaukiant dar kartą jai pasitarnauti ir pakauti savo likusias jėgas jos gerovei.

"Sumušė" pasaulinį paįšybės rekordą

Ar tikėsit vyručiai ar ne, kad šiuo laiku pas mus visai netikėtai įvyko "čempionato" laimėjimas. Štai įbėgęs ant valandžiukės į bolinę, žiuriu akis ištempęs kas ten toks juda? Ne tai žmogus, ne gyvūlys: kojos ir liemuo žmogaus, bet iš galvos ir ausų panašus į kitokį sutvėrimą: stovi ausis pastatęs prie WLD. "Kultura" skelbimo, kuriame buvo pranešta, jog įvyks šokių vakaras ir apacioje skelbimo šis keistas sutvėrimas piešia. Na, ir ką gi tokiu įdomaus? O gi savo draugą — ilgomis ausimis asilą. Arčiau priejės, užsirukęs pypkę, pastebėjau, kad šis piešėjas yra nekaliausias Stalino avinėlis.

Nesvarbu kad piešia, tik įdomu, kad be veidrodžio nupiešė visai panašų į save. Tuo mi ir sumušė pasaulinį paįšybės rekordą.

Kur randasi pagarsėjęs P. Devėnis? Mums prisiuotė iškarpa iš vieno Naugutuck, Conn. dienraščio, kur sakoma, jog Devėnis dabar apsigyvenęs Lietuvoj.

Daugelis jo kreditorių bėgioja po teismus norėdami atgauti nors dalį savo pinigų. SLA. yra vienas tų, kuris yra prakišęs skolintus pinigus.

Tačiau, minėto laikraščio pranešimas apie Devėnio išbėgimą į Lietuvą gali būti tik apeliuojimas. Kiti tvirtina, jog Devėnis slapstosi apie New Yorką ir bijosi viešai pasirodyti, kad nereiktų atsisėst kalėjiman.

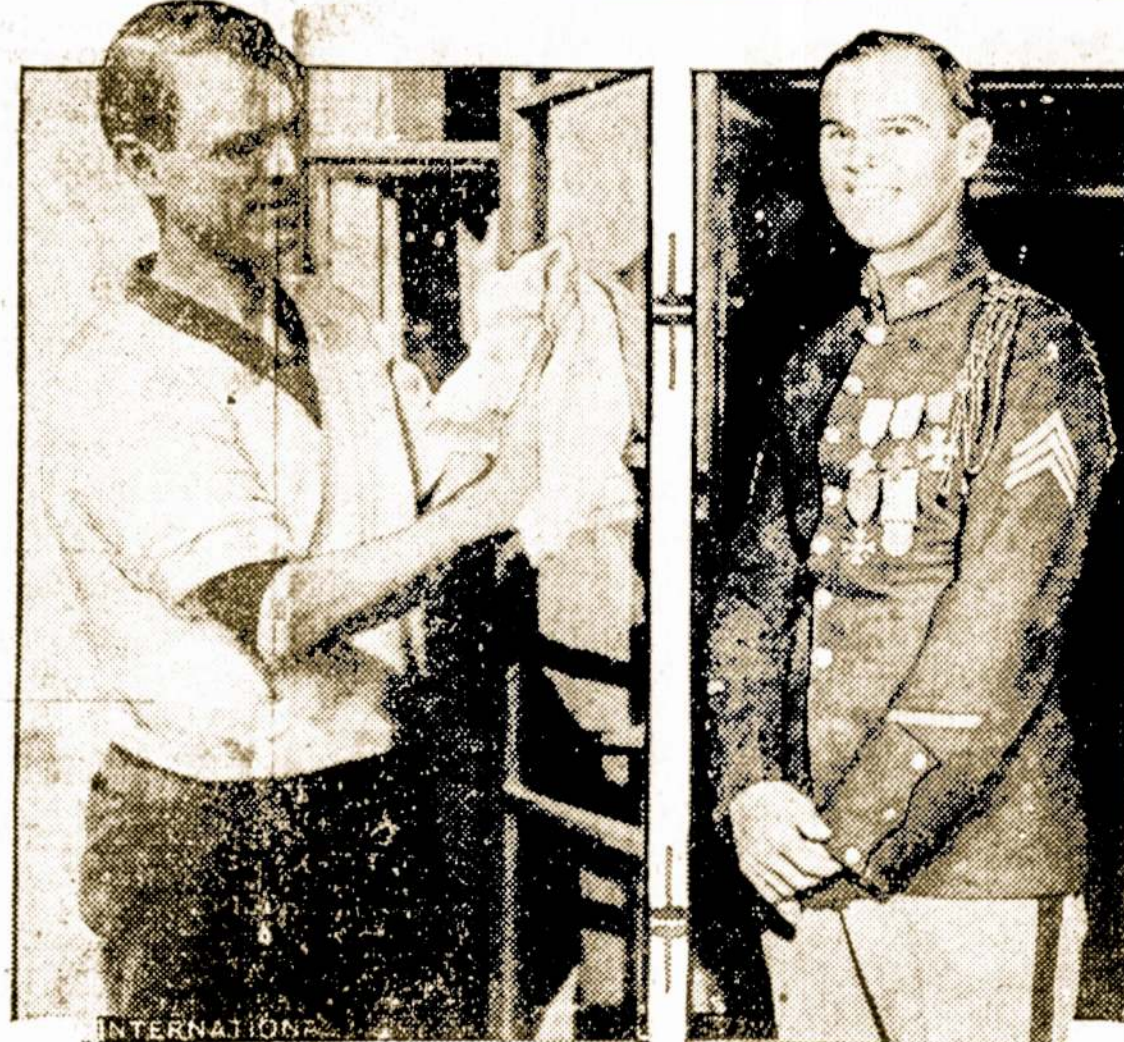
Pirkdami Lietuvos Laisvės Bonus, Amerikos lietuviai nesitikėjo ką nors pelnyti. Tai buvo kaip ir auka atgimstančiai mūsų tėvynei. Tačiau, šiandie, pasirodo, jog tie bonai yra jei ne tvirtesni, tai bent lygūs šios šalies valdiškiems bonams. Pirkusieji įvairius šėrus, dabar turi didelius nuostolius; Lietuvos bonų savininkai gauna pilną nuostimtį ir pinigai apsaugoti.

"Latvijas Sargs" reikalauja bendro Pabaltijo fronto Ženevoj

Ryga. Klaipėdos. Boettcherio atleidimo bylos svarstymo proga Ženevoj "Latvijas Sargs" reikalauja bendro Pabaltij valstybių fronto Tautų Sąjungoj. Laikraštis nurodo, kad nepraeina beveik nė vienos Tautų Sąjungos sesijos, kurioj Pabaltės valstybės neturėtų kokios nors bylos, kad ir tos bylos būtų paprasti nepagrįsti mažumų skundai. Lig šiol Pabaltės valstybės buvo tos nuomonės, kad jų santykiai mažumų atžvilgiu yra vietinio pobūdžio ir kiekviena jų stengdavosi tuos santykius tvarkyti atskirai. Dėl to dažnai atsitikdavo, kad prieš didžiųjų valstybių jos atsilaikyti negalėdavo ir turėdavo eiti į kompromisą. Bet kaip būtų, klausia laikraštis, jei visos Pabaltės valstybės Tautų Sąjungoj galėtų pasirodyti bendra kalba? Ar tas iki tam tikro laipsnio neatvėsinų, tiek mažumas, tiek ir ginančias jas valstybes skunduose prieš Pabaltės valstybes? Jei tuomet tokios siuntės grynės norėtų daryti kokių nors represinių žygių prieš vieną iš Pabaltės valstybių, taš sukelty kontraktaciją visose Pabaltės valstybėse. Pabaltės valstybės turėtų ramybę nuo amžinų skundų Tautų Sąjungoj, jos jaustųsi esančios vieningos. Apie tai tektų pagalvoti, baigia "Latvijas Sargs".

— Prie Manresos stalties (Ispanijoj) buvo surasta bomba. Be to, nežinomi piktadariai susprogdino dinamitu netoli Barcelonos du elektros geležinkelio laidus. Manoma, kad tai bus ekstremistų darbas.

— Vis dar tebeplaukia aukšas iš Jungtinių Amerikos Valstybių į Europą. Daugiausia aukso išvežama į Prancūziją. Apskaičiuota, kad iki šiol į Europą išvežta maždaug už 40 ml. dorerų.

D. Hayden, dviejose pozose, kuris pasauliniam kare išgelbėjo sužeistą karininką ir už tai buvo apdovanotas kelių tautų medaliais. Dabar jis mazgoja langus už 20c į valandą

Ekspralotui Olšauskui turtų negražins

Mūsų Šiaulių korespondento pranešimas

Vasario 23 d. į Šiaulius atvyko ekspralotas Kostas Olšauskas savo turto nuo įkryrių giminaičių — įpėdinių Šiaulių apygardos teisme ginti. Kretin gos taikos teisėjas, Olšauskui dėl žmogžudystės nustojus turto teisių, pripažino jo giminaičių sesers dukters Stanislovas Budrienės ir kitų pretenzijąs į jo "palikimą". 75 ha žemės su mišku Laukžemės dvare, Darbėnų valsč., neseniai sudėgusi maluną ir lentpiuvę ten pat ir skypa žemės Kaune, Ukmergės pl. 34.

Bet Olšauskas prieš taikos teisejo nutarimą užprotestavo ir atsivežė į Šiaulius savo teisių ginti pris. advok. A. Tumėną, kuris net pusantrios valandos laiko kalbėjo, kad Olšauskas nėra miręs žmogus ir delti esą dar peranksti ponams giminaičiams jo turtą dalintis.

Tačiau apygardos teismas Olšausko protestą atmetė, taikos teisejo sprendimą patvirtino ir nutarė grąžinti jam bylą, kad užtvirtintų Olšausko giminaičių įpėdinstės teises.

Kostas Olšauskas apleido Šiaulius labai blogai nusiteikęs.

Majoro Pasigerinimas

Miesto majoras R. Wabb no rėdamas pasirodyti, kad jis yra nuoširdus bedarbių draugas, viesiems nevedusiems, kurie maitinas valdžios pašalpa, Naujų Metų dienoje, pietums išdavė korčiukes, su kuriomis galėjo eit ir valgyt geriausio se restoranuose. Tačiau bedarbiai tuom nelabai užganėdinti. Jie sako, kad daug geriau būtų buvę, jeigu tuos skirtus pinigų jiems į rankas būtų padavę, tai jie kur norėję, būtų užtekinai pavalgę ir dar ke-liatas centų likę.

Reikalauja įvesti 35 val. darbo savaitę

Tai vienintelė priemonė pr šalinti siaučiančią bedarbę

Mašinos užima žmonių vietą. Dabartiniu laiku bedarbių Amerikoj yra apie 8 milijonai žmonių. Kaip juos aprūpinti ir kaip surasti jiems vargai užsi dirbti pragyvenimui, klausimai yra begalo painūs.

Amerikos Darbo Federacijos galva W. Green šiomis dienomis pareiškė, jog vieintėlis budas atsikratyti nuo bedarbės, tai sutrumpinant darbo valandas iki 35 į savaitę. Maž daug 40 milijonų žmonių kenčia skurdą ir gyvena normalėse aplinkybėse.

Laukiamas su pradžia šių metų pagerėjimas, neatėjo. Prieingai, žmonių sutaupytiems pinigams išsisemus, šelpiamų skaičius auga kas dieną.

Bedarbė daugiausia palietė stabybos sritį, kur 65 nuoš. vaikšto be nieko. Metalu išdirbystėse — 38 nuoš. be darbo; spaustuvių — 17 nuoš.

Kas yra priežastimi šios kritingos situacijos? Am. Darbo Federacijos prezidentas kaltina mašinas, kurios šimtus tūkstančių žmonių išmetė gatvėn. Tik trumpinimas darbo valandų gali pagerinti stovį.

IŠGELBĖJO 300 ŽVEJŲ; KITI 400 LAUKIA PAGELBOS

Helsingfors. — Ilužus ledams Finijos įlanko, atsidurė pavojų 700 žmonių, kurie žvejoją prakirsdami ledus. Tas ledas lužo dėl iškilusios smarkios audros. 300 žvejų buvo jureivių išgelbėta, likusieji 400 laukia pagalbos iš kėibę į plaukiojančias ledo lytis. Jiems buvo priduota maisto dviem avroplanais ir siunčiami laivai jiems į pagelbą.

Komunistai Sutinka Kooperuoti Su Valdžia

SUSIVIENYJĘ KINAI RENGIA SI VYTI LAUK JAPONUS IŠ MANDŽURIJOS IR KITŲ KINŲ TERITORIJOS DALIŲ

Kashing. — Japonams užėmus visą Mandžuriją ir keliatą tikrosios Kinijos miestų, kinų militaristai pradeda atbusti. Jie ligi šiol kariavo tarp savęs ir tuo budu nepajėgė atremti japonų puolimus. Dabar jie pamatę, kad jeigu jie vieningai nesispirs prieš japonus, tai pastarieji užims visą Kiniją.

Tuo budu buvo sustabdytas karas tarp valdžios kariuomenės ir komunistų ir sušaukta konferencija, kurioje visi komunistų generolai sutiko prisidėti prie valdžios kariuome-

nės ir kartu kariauti prieš japonus.

Tik vienu klausimu jiems dar nepavyko susitarti t. y. ar komunistų generolai vadovaus savo kariuomenėi ar jie pasiduos valdžios generolų vadovybei, bet manoma, kad ir šiuo klausimu bus susitarta.

Šiuo tarpu kinai rengiasi smarkiam mušimui su japonais, ir taip greitai, kaip tik jie susivienys, jie pasiūs keletą divizijų kariuomenės vyti lauk japonus iš Mandžurijos, Shanhai ir kitų Kinijos miestų.

Šiauliuose mirė lietuvius — rusų generolas

Neseniai. Šiauliuose, mirė buvęs rusų generolas Romanas Kušeliauskas. Nors minimas generolas gimė ir gyveno Šiauliuose, bet šiauliečiai apie jį mažai ką nežinojo.

R. Kušeliauskas gimė Šiauliuose 1867 mt. Budamas 17 mt. įstojo į rusų kariuomenę savanoriu. Daug vargo jam teko išvargti, kol 1915 mt., už pasižymėjimą didžiame kare, buvo pakeltas į generolo — majoro laipsnį. Svarbu priminti, kad velionis visą laiką buvo karštas katalikas ir tikėjimo neišsižadėjo, kaip daugalis anų laikų lietuvių. 1900 l mt. dalyvavo kinų — rusų kare, generolo Renenkampfo ir Aleksandra vadovybė. Nuo 1904 m. iki 1905 m. buvo rusų-japonų karo fronte, o nuo 1914 mt. iki 1915 m. didžiajam kare, vakarų frante, prieš vokiečius. Kelis kart buvo sunkiai sužeistas. Ilgiausiai jis tarnavo Sibire, kur išbuvo per 25 mt. 1917 mt. išėjo į atsargą. Karui pasibaigus grįžo į Šiaulius ir iš jų niekur nebevažiavo, nors sunus ir dukters pasiturinčiai gyvena užsieny. R. K. grįžus į Lietuvą, vyriausybės buvo kviestas organizuoti Lietuvos kariuomenę. Bet dėl širdies ligų ir lietuvių kalbos nemokėjimo, neįstojė.

Kas yra priežastimi šios kritingos situacijos? Am. Darbo Federacijos prezidentas kaltina mašinas, kurios šimtus tūkstančių žmonių išmetė gatvėn. Tik trumpinimas darbo valandų gali pagerinti stovį.

Bedarbė daugiausia palietė stabybos sritį, kur 65 nuoš. vaikšto be nieko. Metalu išdirbystėse — 38 nuoš. be darbo; spaustuvių — 17 nuoš.

Kas yra priežastimi šios kritingos situacijos? Am. Darbo Federacijos prezidentas kaltina mašinas, kurios šimtus tūkstančių žmonių išmetė gatvėn. Tik trumpinimas darbo valandų gali pagerinti stovį.

MIRĖ PRANCUZIJOS ŽYMAUSIAS DIPLOMATAS BRIAND

Paris. — Čia staigiai pasi-mirė A. Briand, žymiausias Prancūzijos diplomatas. Jis buvo tryliką kartų ministrų pirmininku ir per keletą dešėtk metų Užsienio reikalų ministerio. Jo asmeny pasau-lis nustojo uoliausio taikos šalininko.

Kominterno darbai Ispanijoje

Ispanų vyriausybė oficialiai pranešė, kad turinti dokumentų, kad riaušės, įvykusios Ispanijoj, esančios Maskvos agentų darbas, Suomijos pasieny esą sulaikyti pinigai, eję iš SSSR riaušėms Ispanijoje suruošti.

Esą sausio 7 d. SSSR komunistas Manuilskis padarė Kominternu prezidiumui pranešimą apie revoliuciją Ispanijoj. Ispanijos revoliucija pasireiškianti riaušių stadija. Pasivėlavimas pravesti žemės reformą ir nedarbas sudarą gera dirva komunistų agitacijai.

Manuilskis nurodęs, kad Ispanijoje "staliniečiai" ir trockininkai" turi veikti išvien, kad nuverstų dabartinę vyriausybę.

Manuilskiu Kominternu prezidiumas pritaręs. Buvo nutarta tuojau pasiųsti 500.000 dol. revoliuciniam judėjimui palaikyti. Be to sudaryta speciali komisija iš 3 asmenų, kad palaikytų tampru kontakta su Ispanijos komunistais.

Paskesniuou laiku komunistų skaičius Ispanijoje augęs, bet komunistų tarpe esama ir "eretikų", "trockininkų", kas, Kominternu nuomone, trukdo revoliucinio judėjimo augimą.

Vidaus reikalų ministeris parašė raštą Žemės ukio ministeriui, kurio nurodo, kad dabar Lietuvoj esą ligi 4.000 policijos tarnautojų. Policijos tarnautojai su savo gimtine, dažnai santykis esą nutraukę, taigi, ir atostogas jie, papras-tai, praleidžia tarnybos vietoje. Tokiu budu policijos tarnautojai sveikatos negali pataisyti. reformos valdyba kovo mėn. pradžioj iš varžytynių parduo da sklypus, tai Vid. reik. min. prašo, kad vienas ar du sklypai būtų perleisti ministerijai. Vėliau, atsiradus lėšų, ten busi-šiastatomas vasarnamis policijos tarnautojams.

Ekonominis Draugijos Suredymas

(BRUOZAI)

Rašo JUOZAS J. HERTMANAVICIUS

(Tąsa)

Svarbiausiu, tačiau reiškinu viduramžių, buvo įsikurimas Bažnytinės imperijos. Bažnyčia neigė privatinę nuosavybę, skelbiant doktriną, kad visas pasaulis yra Dievo sutvertas, ir todėl tik Dievui priklauso. Kadangi Bažnyčia skaitėsi Dievo valios reiškeja ir pildytoja, reikėjo tad suprasti, kad viskas kas Dievo yra sutverta privalo buti Bažnyčios globoje. Skiepyjant tas doktrinas vakarų Europoje, atsirado tili karaliai, jų tarpe Karolis Didysis, kurie visą savo turta Bažnyčiai užrašė. Pavyzdys veikė, ir pamažu atsirado daug kunigaikščių, karalių, ir didžturčių, kurie savo turtais pavedė bažnyčiai. Bažnyčia, atsilygindama už tokią dievotumą, tuos karalius, kunigaikščius, didžturčius, paskyrė tų turty valdovais. Tokiu būdu susitvėrė Feudali sistema, kuri apėmė visą vakarų Europą. Be to, Bažnyčia neigė pelną, nuosimčius nuo skolinamų pinigų, ir viską tą kas vedė prie žmonių pralobimo. Tokiose sąlygose industrija negalėjo plėtotis. Kad savo dėjas pilnai praveisti, Bažnyčia kontroliavo ne tik veikimą, bet ir žmonių mintis.

Toks varžymas ekonominio žmonių gyvenimo ir net jų idejų skelbimo, išaukė neramumus. Nuslopimui laisvės judėjimo, bažnyčia vartojo savo vassalius. Bažnyčia taipogi turėjo savo teismus, kurie teisė prasižengėlius prieš bažnyčios įstatymus. Tie teismai vadinosi "Dievo Teismai". Užtoko ką nors įtarti herezijoje, kad ji pastatyti Dievo Teismo kancionams. Ispanijai paėmus vadovystę Bažnytinės imperijos, kada tai prasidėjo svarbus laisvės judėjimas, tapo įvesta Šventa Inkvizicija. Nuslopimui laisvo judėjimo buvo vartojamas žiauriausias priemonės. Siurpu darosi jas skaitant. Tačiau, jokios priemonės negalėjo sulaukyti žmonių proto galės judėjimo. Apšvieta platinos, aciu naujų išradimų atidengimui. Kelionės Kolumbo, Magellano, Vasko Degamos, parodė, kad žemė nėra tokia, plota, čia, kaip Bažnyčia skelbė. Koperniko tyrinėjimai parodė, kad pasaulis nėra taip surdytas, kaip kad Bažnyčia skelbė. Klaidingumas Bažnyčios aiškėjo su kiekvienu mokslisku patyrimu, kas mažino Bažnyčios autoriteta. Pačioje kunigijoje atsirado priešų dogmoms ir doktrinoms. Prasidėjo judėjimas pertvarkymui Bažnyčios idejų ir nusistatymo. Tas laikotarpis vadinasi Reformacijos laikotarpiu.

Prasidėjęs protestonizmui, Bažnytinė imperija atsidurė pavojuje. Anglija buvo pirma šalis, kuri atsiskyrė nuo Bažnytinės imperijos. Tačiau sauszemio Europa ilgai dar buvo įtakojė feudalės sistemos. Galas tai sistemai prasidėjo 1574 metais, kada Hollandija paskelbė Dekleraciją Nepriklausomybės. Kilo didelis ir žiaurus karas, kuris tęsėsi keturiasdešimt metų. Buvo tai Europinis karas. Galų gale, 1648 metais, Westfalijoje, tapo pasirašyta taikos sutartis, kuri užbaigė bažnytinės imperijos viešpatavimą.

Jau reformacijos judėjimui prasidėjus pasidarė gyvensnis ekonominis judėjimas vakarijė Europoje. Miestuose susikurė amatninkų, pirklių, kapitalistų, teisėjų gildos. Audeklai, metallurgiški išdirbiniai, odų išdirbiniai, ir kiti gaminami buvo gildų dirbtuvėse. Pareikalavimas tų prekių didėjo. Daugely miestų atsiradė vieši turgai, kur įvairios prekės buvo parduodamos. Pramonė virto iš naminės į tautinę. Nors dauguma amatninkų dar dirbo sulig užsakymo, ir prietikiiai tarp vartotojų ir gamintojų buvo tiesioginiai, tuose atsitikimuose, tačiau daug prekių buvo gaminama sulig užsakymu ne vartotojų, bet perkupčių. Pirkliai, ieškodami pelno, nepasitenkino vien savo šalių rinka; jie keliavo į svietimas šalis, gabendami ten savo šalies gaminius. Anglijoj susikurė didelė tokių tarptautinių pirklių gilda, vadinama "Merchants Adventurers". Tokie tai pirkliai įkurė savo laiku Indijos pirklių kompaniją, kuri laikui bėgant užvaldė Indiją. Prasidėjus tarptautiniai prekybai, atradus Ameriką ir kitas naujas žemes, įgijus naujas, tolimas kolonijas, augant mokslams, kiliant visuomeniškai apšvietimui, Jonui Gutenbergui išradus spaudą, prasidėjo nauja gadyne ekonominiame draugijos suredyme. Didėjo prekių pareikalavimas, ir jų įvairumas, kas yra pasekmė kylancios kultūros. Gamybos klausimas pasidarė opus. Ne tik kad reikėjo gerinti ir tobulinti gamybos įmones ir didinti skaičių amatninkų, bet reikėjo risti klausimą žalios medžiagos, kurią dažnai prisiėjo gabenti iš svietimų šalių, iš kolonijų. Tas iškėlė klausimą susisiekimo ir tarptautinių sutarčių. Ap-

Prasidėjus tarptautiniai prekybai, atradus Ameriką ir kitas naujas žemes, įgijus naujas, tolimas kolonijas, augant mokslams, kiliant visuomeniškai apšvietimui, Jonui Gutenbergui išradus spaudą, prasidėjo nauja gadyne ekonominiame draugijos suredyme. Didėjo prekių pareikalavimas, ir jų įvairumas, kas yra pasekmė kylancios kultūros. Gamybos klausimas pasidarė opus. Ne tik kad reikėjo gerinti ir tobulinti gamybos įmones ir didinti skaičių amatninkų, bet reikėjo risti klausimą žalios medžiagos, kurią dažnai prisiėjo gabenti iš svietimų šalių, iš kolonijų. Tas iškėlė klausimą susisiekimo ir tarptautinių sutarčių. Ap-

saugojimas pirklių nuo užpuolikų, kurių anais laikais buvo galybės taip ant sauszemio kaip ir ant jūrų, pasidarė labai svarbus. Susirinkimas, žaliosios medžiagos ir jos pristatymas gamintojams, reikalavo naujos rūšies biznierių. Kapitalo svarba didėjo.

Kuo daugiau plėtojosi industrija, tuo didesnis darėsi trynimasis tarp įvairių interesų. Gildų interesai, šalies gyventojų interesai, darbininkų interesai, ir pagaliaus valdininkų interesai išliko aikštėn. Pasidarė aišku, kad pasikeitus bizniui draugijos suredymas turėjo keistis. Kaip gamintojai, taip ir pirkliai greit suprato, kad jų pasisekimui reikalingi yra sumanūs, išlavinti, laisvi darbininkai. Baudžiava pasiliko vien žemdirbystės srity. Gamyboje, susisiekimo priemonėse, prakyoje, darbininkai buvo samdomi už algas. Jie buvo laisvi žmonės. Tas buvo pirmas žingsnis į visuotinę žmonių laisvę. Bet tas ne išrišo visų klausimų. Draugijos suredymas yra painus klausimas. Mokslininkai, išminčiai, pradėjo tą klausimą nuodugnai nagrinėti, daryti išvadas, skleisti naujas teorijas. Hobbs, Locko, Quesnay, Rousseau, ir kiti, pateikė naujas idėjas, kurios vedė prie racionalio įvertinimo įvairių ekonominio ir politinio gyvenimo reiškinų. Senos draugijos suredymo formos pamažu turėjo užleisti vietą naujoms.

Kada svarbiausiu biznio akstinu buvo pelnas, o ne žmonių, arba draugijos labas, klausimas biznio kontrolės pasidarė gyvas. Senesniais laikais bažnyčia mėgino prašalinti žmonių godumą neigiant pelną. Tokia forma kontrolės pasirodė draugijai kenksminga. Naujoje gadyneje kontrolė perėjo į gildų ir valstijos žinią. Šalies įstatymai stengėsi prižiūrėti teisingumą. Valstija pradėjo dabort, kad prekės būtų taip parduodamos, kad nebūtų nuvogtas svoris. Pelno klausimas buvo rūpesčiu įstatymų. Įstatymai nustatė ir kainas ir algas, ir santykius tarp pirklių ir gamintojų. Vieno dalyko įstatymai negalėjo nustatyti, tai nuostolių, kurie bizniui pasitaiko iš įvairių priežasčių, o kurių padengimui reikalingas yra didesnis pelnas negu biznierio pragyvenimas. Tie tad suvaržymai kenkė bizniui.

Valdininkų klasei rūpėjo dar ir kitas dalykas — užtikrinimas valstijos pajamų. Thomas Mun, gimęs Londone 1571 metais, o miręs 1644 metais, buvo autorium taip vadinamos, "Mercantile Theory". Jo rūpesčiu buvo Anglijos pralobimas, ir jos idėjo padidinimas. To tikslo atsiekimui jis siulė parduoti Anglijos prekių svietur daugiau, negu pirkti iš svietur. Musų laikais ta tikslą mėginama atsiekti aukštais tarifais. Įstatymai tos teorijos įgyvendinimui tapo praversti ir šį Merkantilizmo tvarka gyveno Anglijoj apie šimtą metų. Toks biznio laisvės suvaržymas pasirodė draugijai kenksmingas, ir kilo didelis nepasitenkinimas. Kova dėl laisvo biznio prasidėjo ir naujos teorijos pradėjo sklisti.

Zymiausiu laisvo biznio idėjos kovotoju buvo Adam Smith, gimęs birželio 5, 1723 metais, miręs 1790 metais. Jo veikalas, Wealth of Nations, ne tik privedė prie perversmo ekonominiame draugijos suredyme, bet vienkart pastatė ekonomiją ant moksliskų papėdžių. Smith žiūrėjo į tautą kaip į kuną, susidedantį iš pavienių asmenų; o į turtą kaip į vaisių taip darbo, kaip ir natūralių resorsų. Jis neigė kišimasi į biznio reikalus, jo varžymą, bet tikėjo į reikalingumą priverstinio apšvietos, apsiginklavimo, viešų pagerinimų, ir panašių dalykų. Jis smulkmeniškai išnagrino įvairius ekonominius veiksnius, kaip štai padalinimą darbo, mainus, vertę, kainas, pelną, nuomą, kapitalą, turtą, mokestis ir tt. Tiesioginė pasekmė Smitho idėjos buvo laisva prekyba ir Anglijos nesikišimas į jos kolonijų dalykus. Visur pasklido obalsis, Laissez-faire, laissez-passier.

(Bus daugiau)

P. P. Kendal, 29 m. pirmutinė moteris, kuri turi teisę areštuoti lakunus, kurių lėkimas yra pavojingas gyventojams.

Kotrini Katkevičienė

(Sajausmas jos tėveliui mirus.)

Pavasario siela nutirpė lėdus
Ir pirmajai gėlei išskleidė lapus;
Man budžiant ją rovei iš serių vagos
Ir kapą papuošiai švietėjo tautos.

x x x

Ir tenai, o dukte tautos taip kilni!
Vien didžiausiais žodžiais pristimei ji,
Tą, kuris prie lopšio giluoju šypsniu
Ir Tau beaugėjant tėvišku žvilgsniu:
Auklėjo ir mokė kaip tiesą suprast
Ir tarp miglotų aiškų kelių rast.

Tą, kuris ir varge kaimyną pažino,
O save užmiręs padėt jam skubino,
Silpnesnį sutikęs žodžio nešykštėjo,
Tamsą jam, pragiedręs sau džiaugsmą turėjo.
Tą, kuris valstiečio milinė vilkėjo,
Didžiavimos tėvų dukroms jausmą sėjo:
Darbais ką ne kožnas ir noriai darytu,
Kuriais savi džiaugtų ir svietimi girtu.

x x x

Dabar ji jau žemė globoja šalta,
O tavo blakštienas vilg' gaili rasa.
Bet nurimk! o dukte tautos prakilni!!!
Džiaugkis juk tėvo kilniu keliu eit moki;
Tuomi ant jo kapo gėlę ugdini,
Ką niekad nevysta, vis kvapni, gaivi!

II—23—32

Žagariečių Aguona.

L. V. L. S-gos Rezolucija dėl Klaipėdos

1932 metų vasario mėn. 14 dieną Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Kauno kuopos visuotinis susirinkimas, aptaręs dabartinę neatskiriamos Lietuvos dalies, Klaipėdos krašto, buklę, neliesdamas šiuo rimtu momentu priežasčių, dėl kurių tokia buklė susidarė, ir turėdamas galvoje:

1) kad vokiečių vyriausybė, ypačiai paskutinėmis deimomis, stengiasi neatskiriamą Lietuvos dalį, Klaipėdos kraštą, paversti tarptautinių ginčų objektu:

2) kad bent mažiausia klaida ar nusileidimas šiuo klausimu iš Lietuvos politikos dabartinių vadovų pusės gali amžiams neigiamai nulemti šio iš senovės lietuviško krašto likimą ir pakenkti jo su visa Lietuva vieningumui;

3) kad Lietuvos vyriausybė privalo ne vienam žingsny nusileisti Vokietijai taip Lietuvai svarbias Klaipėdos krašto reikalais;

2) kad visa tauta būtų pasiruošusi kiekvienu atveju vieninčiai stoti ginti savo teisių ir savo žemės neliečiamumo ir

3) kad įsigalėję Klaipėdos krašte ypač paskutiniu laiku, svietimi gaivalai, radę tiek paramos Vokietijoj, būtų be atidėliojimo teisėtai budais, bet griežtai sudrausti.

Per "Musų Vilnių" į sostinę Vilnių!

Nėra Lietuvoje kito tokio žurnalo, kuris eity kas 10 dienų gražaus didelio formato 24 puslapių, yra tik vienas žurnalas "MUSŲ VILNIUS".

"MUSŲ VILNIUS" gina Vilniaus reikalus, rašo kuo plačiausiai Vilniaus vadavimo reikalais, deda daug gražių iliustracijų iš Pavergtosios ir Laisvosios Lietuvos. Jis atidėjęs seka Amerikos ir kitų kraštų lietuvių gyvenimą.

"MUSŲ VILNIUS" punktualus žurnalas. Jis pasirodo kiekvieną 10, 20, ir 30 dienų kiekvieno mėnesio.

"MUSŲ VILNIUJE" bendradarbiauja žymūs publicistai, rašytojai, kaip prof. M. Biržiška, V. Bičionas, Petras Babickas, K. Berulis, J. A. Herbačiauskas, Liudas Gira, Liudas Dovydenas, K. Inčiūra, Lazdynų Pelėda-Lastauskienė, Vyrgandas — d-ras J. Pariekis, Petras Ruseckas, d-ras Rutenbergas, Matas Šalčius, kan. J. Tumas-Vaižgantas, J. Ziminskas, prof. Z. Žemaitis, M. Aldonis ir visa eilė okupuotos Lietuvos rašytojų. Redaguoja V. Uždavinys.

"MUSŲ VILNIUS" žengia tvirtais žingsniais į penktus metus. Jame rasite gražiausias medžiagas, gražiausių straipsnių, gražiausių iliustracijų, visiems artimų minčių.

"MUSŲ VILNIUS" pigus žurnalas. Metams kainuoja 7 litai, pusmėciui — 4 litai. Užsienioose — 20 litų.

Vieną numerį gausite nemokamai susipažinti. Kas surinks 6 prenumeratas, tas septyntą gaus nemokamai.

Rašykite šiuo adresu: Kaunas, Daukanto g-vė 3. Skambinkite telef. 10-88.

Yra Garbė Skaityti ir Platinti
Spausdintą Tiesos Žodį

'Sandaroje'

Jau Aštuoniolika Metų Kaip

Nesvyruojančiai Sandara stovi
Pirmose Eilėse Lietuvių Išeivijos

DARBE

Užrašyk Saviškiui, Draugui ar
Pažįtamui

'SANDARA'

KAIPO VELYKINĘ DOVANĄ

'SANDARA'

3236 So. Halsted St., Chicago, ILL.

Vertė ARUTIS.

Macfadden.

Romantiška Kelionė

Aš noriu. Tai pirmas buvo žodis, kurį aš pradėjau nuo mažumos vartoti. O kai ugiu kilau aukštyn, tai tie nusistovėję žodžiai ir tebuvo ant mano lupų. Mat jauniausia šeimoje buvau, todėl ir gimdytojams mylimiausia buvau. Viena tik turėjau pasakyti: "aš noriu" ir jie duodavo ko reikalaudavau.

Man devynioliktus metus einant, mes paėmėme, kaip ir visuomet, vasarnamį prie Plumb Shore. Apie du kilometrus atstumo nuo maudyklės, pakraštyje nuošalios vietos romantiškame sodne, stovėjo senas apleistas namas. Jame nesimatė jokios gyvybės iš ko galima buvo spręsti, kad namas stovi kelinti metai užkalts.

Vieną gražų vasaros popietį aš vaikščiojau apsirėdžiusi maudymosi siutu toli minkštomis smiltimis nuklotu pakraščiu. Pasiekusi seną apleistą namą, aš atsiguliau ant žaliuojančios pievos puikiame sodne. Išsitiesusi minkštoje žolėje, gerėjau plaukiančiais palkėvais debesėliais ir kupina jaunystės džiaugsmo užtraukiau skambia dainelę: —

Viršuj ramaus šaltinio
Mėnesėlis pietų šviečia,
Toli viršuj kalnužėlio
Naktis dieną tamson kvie-

Aš sustojau ant paskutinio žodžio iš nusistebėjimo, nes iš antros dalies sodno artėjo stiprus virpantis vyriškas balsas tęsiantis dainą: —

"Tavo tamsių akių grožybė
Kuriose karšta meilė ru-

Nuvargęs žiuriu į tą slap-

Ir, sudie, sakau, kurie man

Po to pasirodė kas judantis tarp reto miško medžių. Jiems praskyčius pasirodė jaunas vaikas pilnoje savo išvaizdoje.

Jis buvo aukštas šviesiaplaukis. Jo akys buvo tamsios, ugningos. Apsirėdęs buvo plonais skautiškos spalvos drabužiais ir sunkiais batukais. Rankose su savim nešėsi lazdele, o ant pečių maišelį. Aš nustebeu jo pasirodymu. Ir iš pirmo žvilgsnio į jį, aš jaučiausi nerami, bet visgi romantiškai stengiausi pasirodyti. Jis linktelėjo man juokingoje išvaizdoje.

— Štai ir jusų aidas, prabilo jis. Bet prašyčiau atleisti man už bereikalingą Tamstų trukdymą, nes aš negalėjau susilaikyti nuo ėjimo pasikalbėti su žavaus balso skleidėja.

Tai yra labai puiku iš jusų pusės Mister Aide, aš atsakiau.

— Kai aš ėjau šiandie skersai šios vietos, aš išgirdau kerėjantį dainos aidą, bet visgi nebuvau pasirengęs su rast nymfą šiame darže, jis kalbėjo.

— Esu Vincas Manning, tęsė jis, ponas iš skaičiaus lavintųjų, bet niekam nesu vergu. Mano gyvenimas susideda iš laisvo ir linksmaus keliavimo nuo miesto iki miestui, kur tik svajonės mane veda. Vienoje vietoje taip stoviu kol pasidarau užtektinai lėšų tolimesniam keliavimui, nes aš netikiu į vietinį gyvenimą. Tai yra vergystė. Juk aš negyvenu dėl darbo. Gyvenu, kad galėčiau džiaugtis laisvu keliavimu. Esu pats ant savęs ponas, keliauju ten, kur mintis mane ve-

da, nes ji yra grožio stebėtoja.

— Oh, kaip yra puiku keliauti po naujas vietas ir daryti kas tinkama. Mane tik ir traukia vis tolyn...

Męs sėdėjome ten gana ilgą laiką. Jis pasakojo man savo kelionės įspūdžius: apie tolimą Kaliforniją, žiemuose gulintį Aliaską ir apie centrinę Ameriką.

O jura vis šėlo labiau keisdama bangų putomis savo purpurinę išvaizdą. Ir nesiliovė šėlus tol, kol aš pasikėliau eiti į namus (vėliau ne kaip visuomet.)

Jis išgavo mano sutikimą susieiti sekantį rytą, to pat vietoj.

Aš nuėjau jo susitikti sekantį rytą ir daug kartų po to. Gan greitai aš ėmiau su savo išsvajotuoju praleisti visą savo atliekamą laiką.

Aš gerai numaniau, kad į puoliau meilėn su juo nuo pirmo jo pamatymo. Bet dar nebuvo taip, kaip vieną mėnesio naktį, keletą savaitėlių po to, tikrai aš viską įvertinau. Mes sėdėjome prie maudyklės šiltą vasaros naktį. Pilnatis mėnuo aiškiai švietė.

— Aš čia per ilgai stovėjau," pagaliau pratarė Vincas. "Rytoj aš keliauju tolyn, nes jei aš likčiau čia ilgiau, tuokart nustočiau visai noro tęsti žygį.

Oh, aš atsidusau (sušukdamas iš pat širdies gelmių. Nieki. Aš— aš nenoriu, kad jūs eitumėt).

Jis greitai atsuko į mane. Aš apkvaitau nuo meilės, kuomet pažvelgiau jo akysna.

— Lora — jūs atjaučiate? jis prakalbėjo.

Aš jaučiau lyg kokį sunkumą užryto ant mano širdies. Man rodėsi, jei jis išėitų savais keliais, tai visa mano svajotoji gyvenimo laimė draugėje su juo žūtų. Bet toliaus aš užsilaikiau ramiai.

Jis viską suprato. Švelniai paėmė į savo glėbį jis mane. Jis bučiavo mane, o aš jaučiau, lyg mano širdis tirpsta kuomet jo lupos susiliejo su manosiomis.

Sekantį rytą aš rimtai pasakiau savo tėvams, kad aš greitai manau padaryti vestuves. Žinoma, jie tokia staigia žinia tapo pilnai nustebeinti. Bet aš, jausdamosi linksma, puikiai apsakiau jiems apie Vincą ir musų meilę! Jie užklausė manęs keletą klausimų. Aš atvirai apsakiau jiems apie jo siekius ir kaip nuostabiai jis sukėlė manyje meilę link savęs. Po to užviešpatavo mirtina tylą tarp mūsų.

— "Lora," ištare tėvas tokiu šurkščiu tonu, kokio nebuvu jis vartojęs link manęs," "Jūs darote baisią klaidą."

"Aš myliu jį. Aš myliu Vincą. Ir aš noriu tekėti už jo." Aš pasakiau be jokio susigriebimo. Kodėl aš turiu?...

Tai pirmą sykį mano gyvenime, mano "aš noriu" sutiktas su pasipriešinimu.

Pagaliaus tėvas pasakė: — "Atveski Mister Manningą pasimatyti su mumis. Tuosyk mes galėsime geriausiai spręsti apie jį."

Sekantį vakarą Vincas atėjo mūsų vasarnamin. Tėvas su motina ir vyresnysis brolis su sesute buvo namuose. Kuomet mes visi kalbėjome draugėje, tėvas įsivedė Vincą savo kambarin. Po pusvalandžiui abu vyrai išėjo iš kam-

bario paraudonavę iš pykčio. Po to Vincas greit apleido mūsų vasarnamį. Tuokart tėvas pikta prabilo į mane: — Jusų jaunas vaikinys nėra dirbęs savo gyvenime ir nenori dirbti. Jis yra gerai mokintas, bet aš neapkenčiu tokio jo elgesio, nes jis nėra geresnis ir už paskutinį bastuną. Dėl to aš niekuomet nepaveilsiu tau eiti už jo.

Kokis šamišis buvo po tam. Aš verkiau ir triukšmavau; motina, sesuo ir brolis laikė tėvo pusę. Aš tapau histerikė.

Aš noriu Vinco. Aš turiu jį turėti ir apsviest su juo, nes maniau tikrai, kad mano namiškiai sutiks jį priimti. O jei ne, kodėl, ar aš negaliu but laiminga ir be jį. Juk turėdama Vincą prie šalies, gyvenimas bus ilgas sapnas, ekstazija.

Sekantį popietį tą visą aš papasakojau Vincui. — "Užsipuolimas jusų šeimos ant manęs," jis pratarė, "labai abejoju ar tik nebus teisingas, brangioji, nes mano gyvenimas visai nėra tinkamas jums, — o jusų gyvenimas nėra dėl manęs. Dėl to mes niekuomet nebusime laimingi drauge."

Tą išgirdus man nenoromis ašaros išsiveržė iš akių.

— Jūs nemylite manęs, aš aimanavau vis labiau liusdama.

Jis paėmė mane desperatiškai savo glėbin.

— Aš nesibijau ir numirti dėl jus. Bet juk yra geriau, kad aš vienas kešiu ne kaip jums palikus jusų namiškius.

— Kur tik jūs eisite, tai ten ir aš visuomet, visuomet eisiu, pasakiau aš. — Oh, Vincas! aš myliu jus, aš myliu jus.

Aš jutau, kaip jis drebėjo iš susijaudinimo, kai aš apkabinau jį savo grakščiomis rankomis.

— Dievas padės man, nes aš negaliu niekam jus duoti, jis pasakė sumišęs.

Aš nieko nesakiau po to namiškiams apie Vincą, keletą dienų, nes norėjau, kad jie jaustųsi, buk aš pamiršusi Vincą. Bet vieną rytą aš išėjau miestan, pasiimdama su savimi visas turimas lėšas ir blizgučius. Ten susitikau Vincą. Tuokart abu nuėjome Miesto raštinėn, kur padarėme sutartį tapdami vyras ir moteris.

Po to aš pasiunčiau saviems telegramą, pranešdama, ką aš esu padariusi. Tuosyk su Vincu pradėjome medaus mėnesį, darydami ilgą kelionės žygį.

Per dvi savaites mes perkeliavome išilgai Džers kalnų, naktis leidami laukuose. Tuosyk aš jaučiausi labai linksma, nes nebuvau mačiusi tokio laisvo ir neatsakomingo gyvenimo.

Bet gi vienodas įtempimas kelionėje ir be patogumų naktynės laukuose, ėmė mane silpninti. Vieną vėjuotą ir šaltą naktį aš gavau šaltį. Bet lig tol aš neprisipažinau Vincui, kad noriu susilaikyti nuo tolimesnės kelionės. Bet jis ir pats pastebėjo, kad aš esu suvargusi užtektinai. Jis pasakė, kad vyksime Shorn Harbor, ir ten apsisostime neribotam laikui. Su lėšomis taipgi jau trumpai bebuvu.

Atvykus Shorn Harbor Vincas gavo darbą spaustuviėje, o aš didelėje apartamento krautuviėje kaip raštininkė. Ilgos darbo valandos, užsidarymas ir vienodas įtempimas darbe, padarė mane ligone, nes nebuvau pratusi prie darbo nuo pat mažens.

(Bus daugiau)

Vilius Butrymas.

Klaipėdos Krašto Praeitis

Pagrindinės žinios Klaipėdos krašto politinio gyvenimo.

Klaipėdos krašto istorijoje nėra buvę, tai paskutinių laikų padaras, kada darant Versalės sutartį ne vokiečių apgyventi kraštai buvo dalijami į atskirus kraštus, to krašto didesnio miesto ar apylinkės vardu. Tuo būdu pagal Klaipėdos miesto vardą buvo pavadintas ir visas kraštas. Pagal gyventojų tikybą, būdą ir papročius Klaipėdos kraštas yra nedalijama Mažosios, arba Prūsų, Lietuvos dalis, turėjusi su ja nuo 1422 metų prie Melnos ešero padarytos tarp lietuvių ir kryžiuočių sutarties bendras sienas ligi 1923 metų. Mažosios Lietuvos sienos toli į pietus siekė. Jos ėjo nuo šių dienų okupuoto Suvalkų krašto toliau į vakarus po Gumbinę į Karaliaučiaus pusę. Vokietinimo banga pirmiausia pagriebė pietų ir vakarų kraštus. Bet lietuvių vokietinimo bangai buvę labai atsparus. Tik kylant civilizacijai per bažnyčias ir mokyklas pasisekė germanizavimo darbas. Iš visų atsiminimų matyti, kad aštuoniolikto amžiaus pradžioje Mažosios Lietuvos pietuose gyventojai darėsi vokiečiais. Germanizavimui daug padėjo ir ta aplinkybė, kad aštuoniolikto amžiaus pradžioje Mažosios Lietuvos pietų krašte (Gumbinės, Įsrutės ir kitose vietose) per marą išmirė 200.000 žmonių. Jų vietą atėjo kolonistai iš Vokietijos gilumos ir jau sudarė to krašto vokišką veidą. Šita banga taip pamažu slinko tolyn, o, vis dėlto Mažosios Lietuvos pietų kraštas ilgai laikėsi. Devyniolikto amžiaus pusėje apie Įsrutę, Gumbinę, šilkiemius, netoli nuo Suvalkų miesto, dar buvo apie 30% lietuviškai kalbančių, o Tilžės ir Ragainės apylinkėse tada buvo daugiau kaip 50% lietuvių. Žinoma, kad Mažosios Lietuvos pietų krašto lietuvių lyg kokie karžygiai pastoję germanizacijai kelią į Mažosios Lietuvos šiaurę, kitaip dabartinį Klaipėdos kraštą. Pagal vokiečių statistiką iš devyniolikto amžiaus pabaigos, dabartiniame Klaipėdos krašte gyvenę, iš didžiosios dalies, nuo 70—100% lietuvių. Tik šimtį padarę Klaipėdos ir šiluties miestų apylinkės, o taip pat ir pati pietinė dalis — Smalinių apylinkė, kur gyvenę nuo 30 ligi 70% lietuvių. (Žiur. Dr. Albet Zweck "Litauen").

Žvejai greičiau pasidavė vokietinami. Tai aiškinama tuo, kad jie buvo daugiau valdžios priklausomi, turėjo jai nusilenkti ir pataikauti. Bet bene svarbiausia priežastis buvo ta, kad dar kryžiuočių mistras 1427 metais išleido įsakymą,

kad prusams neleisti laikyti ga tebus leista priminti Kurkarčemų, neleisti tinklais žvejoti, neleisti samdyti žvejybos. Be abejo šis įsakymas atidarė kelią vokiečių kolonizacijai į žvejų gyvenamas vietas. Tik to dėka, kad ilgai buvęs stiprus lietuvių gaivalas ir neretai tie germanizavimo stulpai sulietuvedavo. Tą rodo šių dienų vokiškos pavardės tarp žvejų, kurie turi išauginę lietuviškas šeimybas. Šia pro-

ga tebus leista priminti Kurkarčemų, neleisti tinklais žvejoti, neleisti samdyti žvejybos. Be abejo šis įsakymas atidarė kelią vokiečių kolonizacijai į žvejų gyvenamas vietas. Tik to dėka, kad ilgai buvęs stiprus lietuvių gaivalas ir neretai tie germanizavimo stulpai sulietuvedavo. Tą rodo šių dienų vokiškos pavardės tarp žvejų, kurie turi išauginę lietuviškas šeimybas. Šia pro-

ga tebus leista priminti Kurkarčemų, neleisti tinklais žvejoti, neleisti samdyti žvejybos. Be abejo šis įsakymas atidarė kelią vokiečių kolonizacijai į žvejų gyvenamas vietas. Tik to dėka, kad ilgai buvęs stiprus lietuvių gaivalas ir neretai tie germanizavimo stulpai sulietuvedavo. Tą rodo šių dienų vokiškos pavardės tarp žvejų, kurie turi išauginę lietuviškas šeimybas. Šia pro-

Anglų patriotizmas laikė krizio.

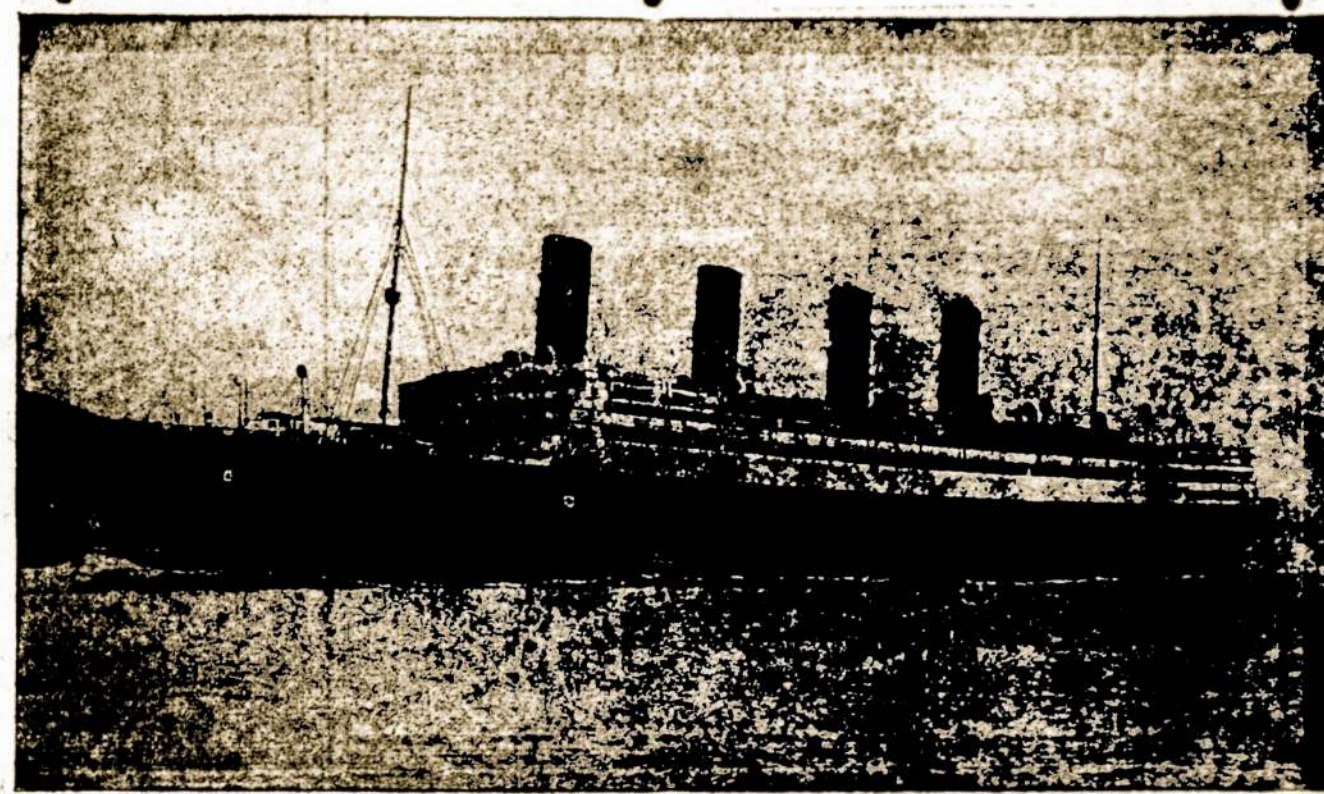
Anglija pergyvena sunkius laikus. Jos pramonė susmuko, auksas išplaukė į kitas šalis ir pasekmėje to pinigų vertė žymiai nukrito.

Bet didžiūma gyventojų didvyriškai pasitinka krizį. Kurie turi savo namuose auksinių daiktų atiduoda valstybei padidinti aukso rezervą.

Šiomis dienomis vienas garsus kunigaikštis pasiemęs pažastin istorišką karuną, nulieta penki šimtai metų atgal, nuėjo išsimainė ant popierinių pinigų.

Rengiantiems Keliauti LIETUVON

Kaip kas metai, taip ir šią vasarą daug lietuvių rengiasi keliauti į Lietuvą praleisti savo vasarines atostogas ir pasiimtyti su saviškiais. Nekurie jau pradeda rupintis savo kelionės reikalais ir tankiai atsiklausia Laivakorčių kainų, taigi čia jas ir paduodome.

TREČIA KLASE

Į Klaipėdą \$ 94.50
Į Klaipėdą ir atgal 157.00

TURISTINE KLASE

Į Klaipėdą 123.50
Į Klaipėdą ir atgal 204.00

KABIN KLASE

Į Klaipėdą pigiausiai 147.50
Į Klaipėdą ir atgal 273.00

Vaikai nuo 1-ny iki 10 metų amžiaus moka pusę laivakortės kainos.

Ķudikiai iki 1-ny metų trečia ir turistinė klase į vieną pusę moka \$5.50. Į abi puses \$11.00. Kabin Klase į vieną pusę \$11.00 abi \$22.00.

Jungtiniu Valstijų Revenue ir pagalves mokesčiai atskirai.

PASTABA: Vaziuojant Lietuvon Turistine klase vasaros sezono nuo gegužės 16 iki liepos 15 ir atgal nuo rugpjūčio 1-mos iki rugsėjo 30-ta keleiviai primoka po \$15.00, perkant laivakortę į abi pusi.

Specialės Laivakorčių agentų rengiamos Ekskursijos bus sekanti:

"Europa" — Balandžio 20 d. per Bremeną
"Kungsholm" — Gegužės 10 d. per Švediją
"Statendam" — Gegužės 21 d. per Holandiją
"Lancastria" — Birželio 1 d. tiesiog į Klaipėdą
"Berengaria" — Birželio 15 d. per Southamptoną
"Fréderik VIII" — Liepos 2 d. per Kopenhagą
"Statendam" — Liepos 16 d. per Holandiją
"Gripsholm" — Liepos 30 d. per Švediją
"Majestic" — Rugpjūčio 19 d. per Southamptoną

Platesniais reikalais kreipkitės į

SANDARA

3236 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Sir M. Campbell, anglas, kuris sumušė automobilijų greitumo rekordą nuvažiuodamas 254 miles į valandą.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

Lithuanian Weekly
Published Weekly on Friday by the
Lithuanian National League of AmericaEditorial Office:
3236 South Halsted Street Telephone Calumet 3277SUBSCRIPTION RATES:
\$2.00 per year in the United States
\$3.00 per year in Canada and all
foreign countriesEntered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post
Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.Sandara yra savaitinis laikraštis, leidžiamas kas penktadienis. Leidžia
Amerikos Lietu. Tautinė Sandara, 3236 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Užsiekimo kaina.Užsienyje Valstijose metams \$2.00
šienyje metams \$3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS
Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.
Vyriausią šalies valdžia ir suvereną yra pati tauta, išreikianti
savo valią, slautu ir teisėta balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gy
tojų — vyrų ir moterų.
Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvos Tautos sostinė ir tautini
bei kultūrinio gyvenimo centras yra Vilnius.
Visuotinis bei šalinis švietimas ir mokslo bei kultūros kėlimas tar
Lietuvos ir šienyje Lietuvių.
Kuoartimiansi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išsivijo
suugtinėse Valstijose ir kitose šalyse.
Bendri pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj
socialistinis demokratijos principus.
Visuotinis ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir at
mas tikybinio veikimo nuo politinio.
Konstitucijos garantuojamas piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Kou
stitucijai.
Atsivėlgiant į tautos ateitį — pastangos priaugančiąją lietuvių kar
— jaunuomenę, išauklėti sveiką, apvietą ir tautiškai susipratusia.
Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais būdais —
Mes be vilniaus nenurimsim.

ORGANIZACIJOS ŠMEIŽIKAI

Kiekvienas rimtas ir nuoširdus SLA. narys negali nepasipyktinti ta demagogiška agitacija, kurią veda Bagočiaus šalininkai per specialiai išspausdintus propogandos lapelius. Dar neseniai tie žmonės rašė rezoliucijas pasmerkdami tulus kalbėtojus per radio ir net patį A. Vanagaitį už šmeižimą susivienijimo.

Tačiau patys save netik tomis rezoliucijomis nesivaržė, bet šmeižtų skleidime pralenkė visų buvusių susivienijime raudoną armiją. Butlegeriškas "SLA. Vakarų Veikėjų Komitetas" siuntinėja maišais literatūrą, norėdamas laimėti rinkimus, tokiomis priemonėmis, kurios nėra leistinos jokioje padarioj draugijoje. Vėliausiai jų išleistoji brošiūra susidedanti net iš kelių puslapių ir parašyta Chicago's dienraščio vedėjo, turi aiškų tikslą sukelti beprasme paniką ir nepasitikėjimą. Kas nuostabiausia, kad toji brošiuroj idėti net paties SLA. išdininko K. Gugio ir pora atstovų komisijos narių paveikslai. Atrodo, jog tas daroma su jų pėtarimu ir finansine parama. Musų susivienijime, tokiu būdu, ima veistis savotiški "underworld", kur žmonės dienos laiku pilni džentelmonai, o pasislėpę nuo visuomenės akių atlieka visokius priešingus fraternalizmui žygius.

Toje brošiuroj su visais "oficialių" paveikslais aiškiai ir atvirai kalbama, kad SLA. prislėgė "milžiniški organizacijos nuostoliai" ir jog dėl tam tikrų Pildomos Tarybos narių "nusikaltimo" nuostolis toli pralenkęs \$216,000 ir "šandie girdėti, kad tas nuostolis esąs daug didesnis ir siekias net pusės su viršum milijono dolerių". Iš kur jie paėmė tas skaitlines, kuomet valdiškas apdraudus departamentas nieko panašaus nesurado? Nejaugi šios organizacijos išdininkas mato reikalo teikti slaptus raportus tiems, kurie spausdina panašią literatūrą?

Toki taktika parodo tikrą veidą tų, kurie, sakosi, eina gelbėti organizaciją, bet ištikro bando ją diskredituoti ir paniektinti.

Mes nepaisom ką jie rašo apie p. Gegužį ar kitus, kurie tik stovi socialistams skersai kelio. Bet kuomet jie ima skelbti nesąmones, kurios įžeidžia organizacijos garbę ir pasitikėjimą; tos organizacijos, kuri buvo didelės pastangomis auginama ir stiprinama, ne socialistų, ne autorių panašų brošiurų, bet tų, kuriuos jie drįsta dabar niekinti ir šmeižti, tuomet padoresnėms SLA. nariams nieko kito nebėlieka kaip bendromis spēkomis užkirsti šiai demoralizacijai kelią, atmetant į šalį jų brošiūras ir visą tą jų kandidatų sąrašą.

MAŠINŲ TOBULINIMAS IR BEDARBĖ

Pastaruoju laiku yra plačiai diskutuojamas klausimas: ar mašinų tobulinimas pašalina žmones iš darbų?

Atsirado diskutantų, kurie tvirtina, kad tobulinant mašinas bedarbių skaičius didėja, nes juo mašina yra labiau išstobulinta, tuo mažiau darbininkų yra reikalinga jos operavimui.

Vienas iš tų diskutantų yra Amerikos darbo Federacijos prez. W. Green. Jis įrodė, kad nuo 1920 ligi 1929 metų mašinos išstumė iš darbo milijoną darbininkų. Jis pasiulė, kad tobulinant mašinas, proporcingai, būtų mažinamas darbo valandos, arba būtų suvaržytas mašinų tobulinimas.

Gi mašinų grynėjai pareiškė, kad mašinų tobulinimas nėra kenksmingas darbininkams, nes kuomet mašina yra išstobulinta, ji pagamina daugiau prekių su

mažesnėmis išlaidomis ir to pasėka, krinta prekių kainos ir kyla jų reikalavimas. Kuomet žmonės perka daugiau prekių, kyla gamyba ir atsiranda daugiau darbų. Kaip pavyzdį jie paduoda automobilių industriją. Kuomet mašinos nebuvo išstobulintos, tai imdavo daug laiko auto pagaminimui ir jo kaina buvo tokia aukšta, kad tik turtingieji tepajėgė ji įsigyti. Išstobulinus mašinas buvo sutaupomas laikas, padidinama produkcija ir kainos nukrito taip žemai, kad beveik kiekviena šeima pajėgė įsigyti automobilį; ir dėka to reikalavimo padidėjimo milijonai žmonių gavo darbą automobilių industrijoje.

Tas klausimas yra ant tiek dvipusis, kad žymiausi šalies ekonomistai lažo sau galvas, kad ji kaip nors išsprėndus. Tačiau ekonomijos autoritetai pripažįsta, kad mašinų tobulinimas jau perėjo savo ribas, nes moderniškos mašinos, su pagelba "piece work" sistemos pagamina tiek daug prekių, kad jas negali išpirkti. Kuomet pasidaro prekių perviršis, bedarbė yra neišvengiama, nes prisipildžius skludams prekių mažėja naujų užsakymų skaičius ir darbininkai yra atleidžiami iš darbo.

Musų nuomone geriausias būdas bedarbės pašalinimo yra: sumažinimas darbo valandų, pakėlimas užmokesnių, suregulavimas mašinų tobulinimo manijos, padidinimas kreditų ir prižiūrėjimas biržos (stock exchange) veiksmų.

Sumažinus valandų skaičių ir pakėlus užmokesčius, daugiau darbininkų gautų darbo, sumažėtų prekių perviršis ir palengva visos žmonijos liga, depresija — pranyktų.

Apžvalga

J. MICKEVICIAUS APAŠTALAVIMAS

Nežiurint, kad laikai yra gana blogi, tačiau Bagočiaus generalinis štabas Chicagoj visgi dėl didesnio saugumo, nutarė vėl pasiūti savo agitatorių į Illinois valstijos miestelius. Tuom keliaujančiu apaštalu yra p. J. Mickevičius, "pasišventęs" visuomenės reikalams už dolerį ir socializmą.

Nuvažiavęs į Westville, Ill. jis pirmiausia užagıtavo, kad į seimą būtų siunčiama kuodaugiausiai delegatų ir, žinoma, balsuojama už Bagočių ir jo draugus. Gegužis, girdi, nieko neišmanęs organizacijos reikaluose: "Prie geros ir sumanios Pild. Tarybos SLA. galėjo išauginti iki 50,000 narių — reiškia, musų P. T. buvo miegiųjų taryba".

Tuomi norėta pabrėžti, kad jeigu Pild. Tarybon patektų tokie Bagočiai, Bakanai, Stungiai ar pan, tai Susivienijime būtų daugiau narių negu lietuvių Amerikoje. Well, nesuklysim pasakę, jog pagirų puodas niekad netaukuotas. Bagočius skaitosi galva lietuvių taut. katalikų bažnyčios. Ką jis ten stebuklingo padarė? Kiek desėktų tukstančių pritraukė į tą bažnyčią? Ką tie "miegaliai" p. Gegužis ir kiti tvėrė, tas tebestovi ant tvirtų pamatų, bet darbščiujų socialistų organizacijos atsudurė bolševikų rankose.

Tačiau, musų oponentai turį vieną nepaprastą gabumą: bliofuoti, suvedžioti visuomenę ir priskirti sau tokius nuopelnus, kurių nėra verti.

SOVIETŲ RUSAI IR KLAIPĖDA

Kuomet iškilo smarkus susirėmimas tarp Vokietijos ir Lietuvos, tai Rusija neprisdėdama nė prie vienos, nė antros pusės, užėmė taikintoj rolę. Per savo spaudą Maskvoj, bolševikai atvirai pasakė, jog visas ginčas yra bereikalingas ir juomi gali pasinaudoti tik lenkai.

Toks bolševikų pareiškimas gerokai atšaldė vokiečių militaristų išsitarščiavimą. Mat, vokiečiams yra begalo svarbu palaikyti su rusais gerus santykius. Biznio ir politikos rei-

kalat prie to verčia. Ateity vokiečiai žada užpildyti Rusiją savo pramonės išdirbiniais, o politikoj — eiti išvien prieš Prancuzijos bloką. Todėl Rusijos tarpininkavimas Klaipėdos ginče, gali būti Lietuvai ir labai naudingas.

VYSKUPŲ BANDURSKIO POLITIKAVIMAS VILNIUJE

Šiomas dienomis musų okupuotoj sostinėj pasimirė vyskupas W. Bandurskis. Viso pasaulio lenkai dabar, apvertę tą įvykį ir sakosi netekę savo didžiausio kovotojo už laisvę.

Ištikro, vyskupas Bandurskis buvo daugiau politinis agitatorius negu dvasiškis. Tikėjimas jam buvo tik priemonė pasiekti žmonių sielas ir išnaudoti jas saviem tikslam.

Išspradžių, vyskupas Bandurskis sėdėjo tarpe ukrainiečių Llove ir ten varė ištautinimo politiką. Vėliau jis tapo perkeltas į Vilnių ir čia grąsino Dievo bausmę tiems, kurie nepritaria lenkamams. Jis karštai rėmė Zeligovskio žygį ir už tai gavo "Vidurinės Lietuvos" kryžių. Norėdami aiškiau suprasti, kodėl Vilnius šiandie taip sulenkėjęs, pažiūrėkime tik į tokio Bandurskio ar panašų dvasiškių darbus per keliatą mėnuų metų ir visa musų tautinė tragedija bus išrišta.

TUOJAU PAPIAUTI!..

Baisogalos dvaro valdytojas su darbininkais pridaro įvairių, gan įdomių kurjuzų. Vieną, kaip pavyzdį, čia paduosiu: Ponis, vaikščiodama po dvarą, pastebėjo savo pavaldinio palaiką gaidį, ramiai sau vaikščiojanti po griovį. Sustoję, Prisižiūrėjo į didelį, riebių, galingą gaidį ir pasiūau kusi savo adjutantę isakė tuoj jį papiauti ir jai negyva parodyti. Prieš tokius galingus ponus nieks nemėgino nei spirintis, bet dėl viso ko vienas kumetis norėjo išmaldauti ponį, kad šį vietoj piovus, jam atiduotų o savininkui kumetis duotų visą tą. Pirmas buvo nešamas gaidys, paskui jį ėjo be kepurės kumetis.

Bet nieko negelbėjo jo maldavimai, prašymai — gaidys buvo papiautas ir ponis parodytas.

Klaipėdos krašto seimelio nepaprastas posėdis

Klaipėda. Elta. Vasario 17 d. įvyko Klaipėdos krašto seimelio posėdis, specialiai skirtas apsvartyti susidariusiai padėčiai Posėdį atidarius p. Krauss Volkspartei ir Landwirtschaftspartei vardu paskaitė parašytą kalbą, kurioj išdėstė direktorio pirmininko Betcherio atšaukimo įvykius ir pareiškė, kad Volkspartei jau protestavusi prieš šį atšaukimą. Toliau p. Krauss, kartodamas seną savo aiškinimą, tvirtino, kad Betcherio kelionė į Berlyną buvo privati ir, esą, jau kelis kartus direktorią yra vedusi tokias darybas su užsieniais. Gubernatorius, atstatydamas direktorių, esą sulaužęs statuto 11 straipsnį, o taip pat prasilenkęs su 15 str., tarybos nario imunite-
tu.

Lietuvių frakcijos vardu kalbėjo p. Borchertas. Savo ilgoj kalboj jis nušvietė bendrą krašto politinę padėtį, nurodė, kad didžiosios partijos, kurios čia veda vokišką politiką, nėra sudarytos iš vokiečių. Partijoj yra Bertulaitis, Rugulyš, Joniškyš, Pagalys ir kiti lietuviai, kuriems vadovauja keli vokiečiai dvarininkai, pirkliai ir pora amatininkų. Toks lietuvių bendradarbiavimas su vokiečiais pagrįstas papirkimais, duodamais beuopieštinės pasoklos forma ir kitais asmeniškais. Su didžiųjų partijų vadai yra vokiečių konsulato objektas. Jie veikia konsulato diriguojami. Kokie glaudus ryšiai tarp konsulato ir daugumos partijų matyti iš to, kad didžiųjų partijų buvusios direktorijos pirmininkas Betcheris suėmimo metų paraše laišką generalinam konsuliui, klausdamas, kaip jam laikytis. Taip pat ir partijos asmenų lankymasis konsulate daug ką pasako. Del Betcherio kelionės į Berlyną p. Borchertas priminė, kad paskutiniam seimelio posėdy Betcheris iškilmingai pareiškė, jog keliavęs į Berlyną privačiais reikalais. Tačiau "privati kelonė" yra apmokėta krašto direktorijos ir tos kelionė tarnybė.

Toliau p. Borchertas nurodė, kad Biulov neturėjo tikslių informacijų iš Klaipėdos. Jie tvirtino, kad ir anksčiau direktorijos nariai budavo įvairiais reikalais deleguojami į Vokietiją. Tačiau auo kelionės buvo visai kitokio pobūdžio. Jos budavo atliekamos su centro valdžios žinia ir sutikimu.

Buvusį direktorią visa savo veikla nukrypo prieš lietuvius. Ji, nesilaikydama statuto, skyrė valdininkais asmenis, nemo-kančius abiejų krašto kalbų, net nevengdama svetimšalių Rr. Brindlingerio patvirtinimas vyriausiu Klaipėdos miesto burmistru taip pat nesuderinamas su statutu. Paskutinė kelionė į Berlyną privertė centro valdžią atsaukti Betcherį ir lietuvių frakcija tam atšaukimui pritarianti.

Socialdemokratai ir komunistai prisidėjo prie didžiųjų partijų. Pažymėtina kad darbininkų atstovai (komunistai) ne tik gynė prasikaltusį Betcherį, bet šurkščiai koliojo Tautų Sąjungą, vadindami ją grobuonišką valstybių sąjungą.

Charakteringa, kad nė vienas seimelio daugumos partijų atstovas nemėgino atremti p. Borcherto padarytų priekaištų o vien tenkinosi išsiskūtinėjimais, užsiginėjimais dėl išskeltų jiems apkaltinimų. P. Borchertas savo kalboj privedė, kad Betcheris priešė galą labai susikompromitavęs, tačiau ir seimely. sėdė keli susikompromitavę nariai. Jis patarė jiems

Kiek Lietuvoj Kunigų ir Vienuolių

Šiomas dienomis išėjo iš spaudos "Ienachus omnium ecclesiarum et universi cleri provinciae ecclesasticae Lithuaniae" knyga. Knyga datuota Proanno Domini 1932.

Tai yra oficialis Lietuvos episkopato leidinys, kuriame surinktos smulkios žinios apie Lietuvos kunigus, jų laipsnius, užimamas vietas, o taip pat parapijas ir dekanatus.

Kaunas (Bazilica metropolitana).

Kapitulos pralotai 5, kanauninkai 6, garbės kanauninkai 9. Cenzorių 11: Maironis-Mačiulis, Al. Dambrauskas, P. Januševičius, M. Morkelis, J. Meškauskas, St. Jakubauskis ir St. Sarapas. Iš viso kunigų yra: Kauno vyskupijoj 258, Telšių 229, Klaipėdos prelatorijoj 6, Panevėžio 277, Vilkaviškio 196 kunigai, Kaišiadorių 65 kunigai. Iš viso Lietuvoj 1.031 kunigas.

Į tų skaičių neįeina kapitulų tarnautojai, kunigų seminarijų profesoriai ir kt., kurių sudarys irgi kelios desimtys. Klierikų išviso yra 450: Kaune (su teol. fil. fakul.) 262, Telšiuos, 112, Vilkavišky 76.

Ordenai ir kongregacijos

Mažųjų brolių ordenas Kringoj turi 38 vienuolius, Kaune — 23. Seserų benediktinių 28, kazimieriečių 27, kandidačių 15; kazimieriečių mokinii 21; Pažaisly ir Zemačių Kalvarijoj 11. Šventos Kotrinos kongregacija (Krakėse) vienuolių 29, Kaišiadoryse 8, Ukmergėje — 9; švento Stanislovo ordenas (Kaune) 49, Pagryžų 48, Siauliuose 3, išsiųstų į Olandiją (Valkenburgą) studijuoti 16; šv. Kryžiaus seserų (Anykščiuose) 5. Marijonų (Marijampolėje) 116, Kaune, 25, Ukmergėje 5, Panevėžy 2, Z. Kalvarijoj 7. Seserų vargėdiųjų Marijampolėje 66, Telšiuos 13, Kaune 5, Utėnoje 4. Šv. Elžbietos kongregacija Piliesios seserys Kaune 14. Lordo ordenas Plungėje 4, vienuoliai. Viso vienuolių ir klierikų iš viso 2.062.

V. B. Raudonės Pilis

Daug yra senų, Lietuvos praeitį primenančių vietų. Vien iš tokių vietų yra Raudonė. Raudonės vardas yra kilęs nuo žodžio "raudonas": mat, išplyt statytoji Nemuno krante pilis iš toli raudonuoja.

Raudonės pilies atsiradimas supuola su svarbiausiais Lietuvos praeities įvykiais. Ne toli garsiosios Veliuonos seniau stovėjo kryžuočių pilis Bayernburg. 1341 m. D. L. K. Gedimino vadovaujami lietuviai užpuolė ir sunaikino pilį. Nors žuvo toj kovoj patsai Gediminas, bet lietuvių atmonijimas kryžuočiams už valdovo mirtį tiek skaudus buvo, kad nuo senosios Bayernburgo pilies nė pamatų nebėliko.

Porai metų praslinkus, kryžuočiai savo ruožtu puolė Veliuoną, paėmė ją ir 1343 m. įkūrė naują pilį — dabartinę Raudonę, kurią taip pat Bayernburgu pavadino.

1381 m. Raudonė — Bayernburgą puolė Kėstutis. Sužinojęs per Vytautą, kad pilis menkai saugojama, Kėstutis

geriau savo mandatus užleisti kitiems, nes jų išėjimas iš seimelio bus naudingas valstybei ir kraštui.

pradėjo karą, prašydamas tam reikalui paramos iš Jogailos. Vylingasis Jogaila, teisybė, paramą atsuntė, bet tiek nežymią (Kaributo vadovaujamą), jog narsiam žemaičių vadovui nieko nepėšus nuo Raudonės teko pasitraukti.

1382 m. Krėvos pily žuvo Kėstutis. Ieškojusiam Malburgo pagalbos kovoje dėl tėvų sosto Vytautui, kryžiuočiai pavedė Raudonę. 1384 m. Vytautas sutelkė čion aplink save nemažą skaičių žemaičių ir pradėjo pirmąjį žygį prieš Jo gailą.

Vytautui kovą del sosto laimėjus, kurį laiką Raudonė vėl tenka kryžiuočiams. Bet po Lietuvos krikšto (1417 m.) jie veikiai iš čia išsidangina. Raudonė tenka Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui, jo savybon.

XVI-me amžiuje Lenkų karaliaus ir Lietuvos didysis kunigaikštis Zigmuntas Augustas Raudonę padovanoja vokiečių ritieriui Krispinui Kiršensteinui, kurio palikuonys ilgą laiką ją valdė.

Giminstės keliu Kiršensteinų Raudonė tenka lenkamis didikams Olednickiams. Šie savo ruožtu 1810 m. pardavė ją grafiui Zubovui. Apleistą ir apirusią Raudonės pilį Zubovas buvo pradėjęs taisyti. Deja, staigi mirtis sutrukdė tą darbą.

Dabar Raudonės pilies tik dalis beliko. Raudonės murai liudija ne vien musų priešų, bet ir pačios lietuvių tautos senovės galybę.

"Trimitas".

Žodis Sandariečiams

Nors laikai ri nepergeriausi, bet Sandaros Centras nieko nariams nesakė ir stengėsi savo pajėgomis padengti bėgančias išlaidas; tikėjosi, kad gerb. sandariečiai pilnai atliks savo pareigas ir be raginimo. Bet pasirodė, kad nevisai taip. Tiesa, nekuriuos kuopos tai ir padarė. Bet yra ir tokių kuopų, kurios dėl kokų tai priežaščių, užmiršo savo pareigą ir, taip atrodo, kad nekuriė raštininkai mažai kreipia domės, nes susirinkimus turėjo dar pereito mėnesio pradžioj, bet duoklių centras ir iki šiai dienai nėra gaves.

Taigi, gerb. kuopų sekretoriai, šiuomi mes norėtume atkreipti jusų domę į paprasų, kad kuomet tik išrenkat narines duokles, prašome tuojuas jas siųsti centrai. Turėtume žinoti, kad jų "Sandaros" negautumėt, jeigu paštoj nebutų ganėtinai depozituota pinigų arba apmokėta už popierą ir tt.

Tikime, kad nuo šio laiko gerb. kuopų raštininkai pasistengs tinkamai eiti savo pareigas ir surinkę narines duokles skubiai prisiųsti Centrai.

— Sekretoriatas.

Plientas turėjęs buti vedamas pro Anykščius

Utėnos ir Anykščių seni žy-dai pasakoja, kad Katrės Didžiosios valdymo laikais iš Petrapilio į Varsuvą tęsiamas plentas turėjęs praeiti pro Anykščių miestelį. Plento bijodami (bijoję plenta galimo kariuomenės judėjimo) Anykščių žy-dai plentą vedantiems inžinieriams surinkę daug pinigų kurių dėka plentas nuo Anykščių nutolęs 14 kilometru.

Dabartiniai žy-dai keikia savo protėvių "gudrumą", kuris "nugudrovojęs" šiandien nekainuojamą patogumą.

Ar Paliks Site SLA. Musų Tautos Organizacija?

Vincas F. Jankauskas

Kas viena savo ruošies protavimo ar politikos organizacija turi teisę, ant tiek kiek jai valstybė daleidžia, laisvai gyvauti savo rybuose ir tiksluose, nors tokia organizacija ir nėra naudinga savo tautai ir savo šaliai. Bet, kada tokios organizacijos visi šaliai nori įeiti į viršininkus kitos organizacijos, kuri tautai, pavieniems žmonėms ir visai šaliai neša vien tik naudą ir neužsiima jokia tuščia politika, tada yra kas vieno tautiečio butinas reikalas ginti savo tautą ir žmones nuo tų betautizmo apaštaly. Jų išrinkime į musų didžiausios tautinės organizacijos viršininkus matau musų visai tautai, ypatingai musų amerikiečiams, ir tai brangiai organizacijai didelį pavojų.

Taigi, socialistų mėginimas įeiti į SLA. aukščiausias vietas šių metų rinkimuose pastato prieš SLA. narius tautybės ir betautystės klausimą tiesiog akis į akį, nes SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE visados, (nežiūrint kaip kas apie tai mėgino įpasakoti) visame savo gyvime ir visuose savo pasielgimuose išreiškianti vien tik TAUTINIUS jausmus organizacija. Ji todėl tik užaugo taip didelė, kad jos valdyme visados stovėjo vyrai tautiečiai, kuriems rūpėjo savo žmonių ir tautos labas. Kitojų tose vietose nebūvo.

Norėjo Susivienijimą savo laiku paimti kunigai, bet jiems nepasisekė; norėjo jį pagriebti bolševikai, ir jiems, kaip kunigams, reikėjo eit iš jo lauk. Atsisuko jau ir kita viešula. Dabar paėmė kunigų ir bolševikų vietas socialistai; krutines atstatė drašiai ir kardus iškėlė aukštai, jie mėgino užkariauti tą musų tautos drutvietę Amerikoje. Jų tokis pasielgimas nėra vietoje. Jie neturėjo nė tos drašos, nė tų "didvyrių", nė jokio noro dirbti tautos ir musų žmonių labui karo laikais. Ne tautos reikalai juos ragina prie šio žingsnio ir dabar.

Visi SLA. šių ir visų kitų rinkimų balsuotojai turi ant visados suprasti, kad kaip bolševikai, taip socialistai, jie atsisakė karo laiku darbuotis drauge su kitomis partijomis ar pavieniai dėlei musų tautos išgelbėjimo ar nors dėl jos apsaugojimo nuo lenkų, rusų ar bolševikų. Rinkikai turi žinoti, kad visuotiname seime 1914 metais Brooklyne, socialistai ėjo drauge su tais radikalais, kurie priešinosi visoms toms jėgoms ir draugijoms, kurios mėgino suorganizuoti Lietuvos apgyvimui ir jos sušelpimui Komitetus.

Tam Seimui pasibaigus be jokių gerų pasekmių, tik vieni tautininkai ir keli metų socializmą socialistai, susirinkę velionio Petro Draugelio svetainėje nakčia, suorganizavo draugijas, komitetus ir fondą Lietuvos nepriklausomybės atgavimui ir tautos sušelpimui jos kituose reikaluose. Nuo to laiko neliko nė vieno socialisto besidarbuojančio musų tautos reikalams.

Vėliaus, matydami Lietuvai didelį pavojų ir mėginant gauti kodidžiausias jėgas jos pagalbai, mes — tautinė sriovė — kelis kartus kvietėm socialistus prisidėti prie šio musų tautai švento darbo, nors

karo laiku. JIE SUVISAI AT-SISAKĖ DIRBTI KARO LAIKU MUSŲ TAUTOS LABUI. Nedalyvavo jie nė visuotiname seime Madison Square Gardens, New Yorke ir niekur kitur.

Kada Lietuva gavo nepriklausomybę, tai ir musų socialistai vėl atsirado. Kodėl? Mat, atsirado proga šiaip taip pasinaudoti, tai politikoje, tai kitokiais budais.

Vieną gražią dieną Lietuvos Atstovas Amerikoje, p. Jonas Vileišis, man pranešė, kad jis buvo suderėjęs duoti vienam Bostono geram socialistui \$25,000, kad per tulą ypatą (buvo įvardinta) sužinoti ką nors apie Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą Vašingtone. Nors p. Vileišis išsyk nebuvo sakęs kas tas socialistas, jo pavardę aš vienušyk atspėjau.

Ponui Vileišiui pasakiau apie tai savo manymą ir tuojaus nurodžiau žmogų, kuris atliko tą visą reikalą į kelia-tą dienų tikriaus, ne kaip kas galėjo sužinoti Amerikoje, DOVANAI ir iki šiai dienai šis didelis Amerikos politinis žmogus pasiliko Lietuvos draugas. Jei socialistai nebutų mėginę taip per akis skverbtis į tautinės organizacijos valdžią, kaip jie skverbiasi, aš nebučiau matęs reikalo apie šį atsitikimą dabar minėti.

Taigi, šioki socialistų pasielgimai, kaip čion nurodžiau, nepastatė juos į gerą stovį visų gerų tėvynainių akyse ir parodė kad jiems musų tauta suvisai nerupi. Argi jie elgsis geriaus draugijų valdybose su musų gerais tautiečiais ir musų tautos reikaluose, ne kaip jie elgėsi pirmiaus? Aš nemanau.

Kalbant apie Amerikos tautininkų darbus su socialistais politinėje dirvoje, su dideliu pasigailėjimu turiu pasakyti, prie šios progos, kad visa tautinė sriovė iš to su jais dar-bavimosi turėjo didelius ir visiška nereikalingus nuostolius sau ir visai tautai. Social-Demokratų visos politinis darbštumas prie liaudininkų valdžios privedė tą valdžią prie taip didelės laisvės ir liuosybės visuose radikaliniuose elementuose, kad tokia valdžia negalėjo jokiū būdu išsilaikyti. Amerikos tautininkai iš kalno liaudininkus perspėjo apie gresiantį pavojų, bet tas negelbėjo. Musų visi prašymai negavo net nė jokio atsakymo. Pradedant nagrinėti giliaus tokį socialistų pasielgimą su liaudininkais tuomi laiku, ateina į mintį klausimas — ar nuosirdžiai socialistai su jais tada veikė? Mes turime suprasti, kad socialistai, pagal savo dogmų įsakymus, taip kaip bolševikai, netiki į žmonių laisvę, — į demokratizmą. Jie tiki vien tik į partijos despotizmą, į socializmu apkaustintą stiprią valdžią. O liaudininkus jie vedė prie didžiausios liuosybės. Tokiu savo pasielgimu jie vėl patvirtino, kad jiems tauta nerupi.

Kada gi jau pradėjome kalbėti apie juos abelnai iš kelių atžvilgių, pažūrėkime į neseniai pakeltą klausimą, ar reikia musų tautinei sriovei laikytis su socialistais vien tik dėl to, kad jie "liberalai", kaip mes. Gal musų sriovės tikybės reikaluose taktika ir

galėtų susieiti su jų taktika, tokiam klausymui besvarstant, bet tikybės reikalai nėra suvisai svarbūs, suliginant juos su tautos reikalais, priekurių socialistai net karo laiku atsisakė gelbėti. Tai kas vienam reikia jau suprasti gerai, kad, jei jie prie taip didelio tautai pavojaus nenorėjo dirbti ir nedirbo, ir dabar nedirba, tai nedirbs jie su tautine sriove niekad. Tas turėtų būti aišku kaip mums visiems, taip jiems. Čion būtina reikia paminėti, kad, kada kvietėm socialistus karo laiku prie tautos pagalbos, mes jiems aiškiai nurodėm, kad jokius kitus dalykus, kuriems nesikiša prie pagalbos ar jiems nepatinka, nuo jų svarstymo abi pusi turėtų šiame darbe atsisakyti ir jų nekel-ti.

Kaslink musų sriovės dir-

bimo su kitomis sriovėmis, musų tautiniai jausmai ir reikalai, taipgi žmonių pačių valdimosi (demokratinu būdu) musų sriovės ideja, mus ar-tina prie katalikų veikėjų, — tokių pačių, su kuriais mums teko drauge dirbti tautos pagalbai karo laiku. Mes žino-me, kad atėjus musų tautai ir šaliai pavojui, mums vėl reikės petis į petį dirbti su jais. Socialistai ir bolševikai nedirbs su jais, nė su mumis, nė su kitais savo tautos žmo-nėmis. Jie internacionalai, be-taučiai, ar tarptaučiai.

Dėlei šių tai nurodytų prie-žasčių musų visi tautiečiai turi visados laikyti savo stiprų frontą ir neleisti į savo tauti-niųjų draugijų centrus betau-tystės apaštalus ir rinkimuo-se nesiskaldint ant dviejų ar trijų kandidatų dabar ar Sei-me.

Musų Pačių Reikalai

Daina apie Čigoną, Arklį ir SLA.

Turėjo ukininkas kartą,
Arkliuką darbštų, garbės vertą.
Tarnavo jam ilgus laikus;
Dirvonus arė ir laukus.

Bet syki kaiman iš netyčių,
Čigonai pilni meklerysčių
Nelauktu trukšmu atpūškėjo
Ir kalbint farmerį pradėjo.

"Jei pats nors biskį išmanytum,
Kaip vesti ūkį, tai klausytum,
Mus gudraus, sveiko patarimo
O ne kvailių užsispirimo.

"Juk tavo, ukininke, bėdos,
(Turėtum pats paraust iš gėdos)
Tave prispaudė nuo seniai,
Todel, kad arklio nemainėi.

"Štai, mano žirgą visi giria.
Jis piestu šoka, kojom spiria,
Dar nėra sunkaus darbo matęs,
Vis laiko uodegą pastatęs.

"Duok savo arklį ir šimtinę.
Pridėk ir sviesto dar puodynę.
Mainai įvyks ir tu laimės,
Čigono žodį paminės".
Ir savo ištikimą draugą,
Kurs sykiu dirbo, kentė vargą.
Lietuvis iškiša mainais,
Kas bepasitiki senais?

Mainytą arklį laukan joja,
Visiems didžiuojas ir galvoja:
Kaip lengva bus žemelė art.
Nereiks tiek gaišti, arklio bart.

Kas ištikrųjų gi įvyko?
Argi lietuvis apsiriko?
— Naujasis žirgas piestu šoka,
Bet žagrės traukti jis nemoka.

Taip šiandie SLA. šeimyna
Išrinkti vadą sau ketina.
Piršlių desėtkai privažiavo
Kiekvienas giria prekę savo.

"Štai musų vyras viskam tikęs,
Šimtus stebuklų jis atlikęs,
Savo draugams jis auksą žarsto,
Prikels mus SLA. iš karsto."

"Visų geriausias kandidatas,
Tai bostoniškis advokatas,"
Išmeskim seną, rinkim naują,
Šalin fašistikoji gauja.

Aplinkui girdis tik užimas:
"Reik verst tautiškas režimas,
Visi nuteisti ir kalti,
Mes vieni esame balti."

Bet štai pražilusis veikėjas
Daug kovų matęs ir kentėjęs
Išdrįsta tiesą pasakyt,
Ir karčią panieką praryt.

"Visi jūs mokate kalbėti,
Ir kelti triukšmą, šokinėti,
Bet juodo darbo nesat matę,
Pagriebiat, ką kiti pastatė."

"Nors jusų žmonės viskuom girias,
Ir tapti prezidentais spirias,
Tačiau mūs senasai arklys
Betraudamas žagrę nesuklys.

Moteris ilgą laiką gyvenusi vyru

Ji turėjo "žmoną" vyrą vaidinti nelengva, ypač kada reikia stoti į karšiomenę

Rygos policijai ir tardytojai dabar nežino kas daryti su viena moterim, ilgą laiką gyvenusia vyru.

Štai kaip tas viskas įvyko. Prieš karą Rygoj gyveno batusiuvis Bergmanas. Jis buvo vedęs ir turėjo sunų ir dukterį. Jau išpat mažens Bergmano dukte mėgo rengtis berniukų rūbais. O kada mirė tėvas, ji galutinai nutarė vaidinti vyrą. Visos tos permainos net Bergmano kaimynai nepastebėjo ir laikė, kad jis paliko našlaičiais du sunus. Pasibaigus karui, abu jos pilietybę ir jiems abiem Bergmano "sunaį" gavo Latvijoje buvo išduoti pasai vyrų vardais. Nuo to laiko Bergmano dukte tapo Jonu Bergmanu.

Po savo brolio mirties, "Jonas" pasisavino jo dokumentus išsimokino batusiuvytės ir pradėjo tikrą vyro gyvenimą.

Negalėdama kartu ir darbą dirbti ir žiūrėti namų tvarkos, vyrą vaidinanti Bergmanaitė nutarė pasisamdyti ekonomistę. Bet čia jai buvo pastatytos sąlygos: ekonomistė sutiko tik tada dirbti pas "Joną" Bergmaną, jei tas ją vestų. "Jono" globėjas, taip pat nežinodamas kad tai yra persirengusi moteris, irgi pritarė ekonomistės nuomonei. Kitos išeities nebu-

vo. Reikėjo apsivesti. Kadangi "Jonas" neturėjo gimimo metrikų tai buvo užvesta taikos teisme byla. Teisėjas pripažino, kad vedyboms pilnai pakanka tik paso. Tuo budu "Jonas" Bergmanas vedė jauną ekonomistę.

Praslinkus vienai savaitei poveidybų, "Jonas" Bergmanas gavo pakvietimą stoti į naujokų ėmimo komisiją. Vyrą vaidinanti Bergmanaitė taip išsigando, kad metė darbą, savo žmoną ir pabėgo į provinciją. Ten kurį laiką slapstydama, ji dirbo pas vieną batsiuvių ir pinigų siuntinėjo savo "žmonai". Pagaliau "onuį" toks gyvenimas įgryso ir "jis" grįžo pas žmoną. "Žmona" išsigandusi netikėtu "jo" grįžimu pranešė policijai. "Jonas" tuojaus buvo suimtas ir prievarta nugabentas į naujokų ėmimo komisiją, kur "jis" nežiurint visų protestų buvo nurengtas apžiūrėjimui.

Komisijos nariai begalo nušėbo pamatę, kad "dezertiro" tvirtai subintuotos krutys. Čia paaiškėjo, kad ji ilgą laiką bintavo krutis, kad tuo budu paslėptų savo materišką išvaizdą.

"Dezertyras Jonas Bergmanas" buvo perduotas profesorių komisijai, kuri apžiūrėjusi nerado jokios lytinės anomolijos.

Dabar "Jonas Berbmanas" perkrykštytas į Joaną Bergmanaitę. Tačiau teismas suka galvą ir nežino ką su ja daryti.

Vargdienis

Pavargęs, sukaitęs,
Iriuos, varaus —
Net rankos puslėtos
Nuo darbo sunkaus.

Nes kalnas didžiausias,
Parėmęs erdves, —
Saulutę užtemęs,
Pridengęs žvaigždes.

Kad laimę, ramybę
Galėčiau surast, —
Per dieną ir naktį
Šis kalnas reik' kast.

Kad valtę turėčiau
Aukšniais sparnais, —
Iškilęs padangėn
Lig pat debesiais.

Per kalnus ir klones
Aš skrisčiau liuosai;
Šviesos karalystėj
Dainuočiau linksmiai.

Nors rankos puslėtos
Ir spaudžia vargai,
Bet sąžinėj liuosas —
Garbingi darbai.

B. Matas.

Berlynas. II 9. Elta. "Welt am Montag" praneša, kad dešimtosios vokiečių organizacijos įteikusios kancleriu Briuningui memorandumą, kuriuo reikalaujama, kad būtų atšauktas Vokietijos parašas po Versalio sutartimi. Jei Briuningas šio reikalavimo neįvykdys, tai jis turėsias atsistatydinti.

Sandaros Spaustuve Atlieka

Visokius Spaudos Darbus Greitai, Tinkamai ir Pigiai

Spausdiname įvairias
biznieriams blankas, bu-
siness cards, atskaitas, bi-
las, Letterheads ir kitus.

Draugijoms: konstitu-
cijas, įstojimų blankas,
plakatus, "Show Cards",
atvirutes ir t. t.

Didžiausius pagarsini-
mus, knygutes, progra-
mus, pranešimus bei pak-
vietimus (i n v i t a t i o n
c a r d s) ir kitus spaus-
dinius.

Ypatingą domę kreip-
piame į užsakymus iš ki-
tų kolonijų.

Taigi Visais Spaudos Reikalais Kreipkitės į Sandarą, o Užtikrinam, Kad Gausite Gerą Patarnavimą.

SANDARA

3236 South Halsted Street,
Telephone Calumet 3277

Chicago, Ill.

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

BRIDGEPORT, CONN.

Vasario 28 d. s. m., Stratfield viešbutyje įvyko SLA. 4-to apskrities jaunuolių suvažiavimas. Dalyvavo 27 delegatai iš keturių kuopų. Suvažiavimo pirmininku buvo J. Januškevičius, Jr.

Be delegatų buvo daugelis svečių iš visų apylinkės kuopų; taip, kad su svečiais buvo apie 60 asmenų. Iš Bridgeport dalyvavo p. Bakunaitis, p-lė Stanislaukaitė ir p-lė S. Stylius.

Mandatų komisijon išrinkta: M. Zalionis ir M. Januškevičiūtė. Įnešimų komisijon: p-lė Tareiliūtė ir V. Vetkauskas.

Apskritis turi banke \$148.-24. Iždo globėjai A. Jokubėnas ir A. Kvedas pareiškė, kad jie nematė išdininko knygu ir nieko nežino apie iždo stovį.

Buvo nutarta rengti išvažiavimą, vasaros laike. SLA. 368 kp. reikalavo iš sporto fondo pašalpos, 50 dol., dėl padengimo nuostolių. Buvo nutarta duoti 25 dol.

Nutarta laikyti keturis susirinkimus į metus, kas trys mėnesiai. Sekantis suvažiavimas įvyks gegužio mėnesį, Hartforde. Manoma, kad dažniau laikant suvažiavimus, šio apskrities veikimas pasidarys gyvesnis.

Buvo priimtas rugpjūčio 23 d. rengto pikniko raportas.

Šiems metams valdyba tapo išrinkta iš šių asmenų: Pirm. Albertas Pilvelis Vice-pirm. Ant. Jokubėnas Sekr. V. Vetkauskas

Izd. Antanas Kvedas
Izd. glob. J. Lukoševičius ir (nenugirdau pavardės antro iždo globėjo).

Po suvažiavimo buvo pietų. Tik gaila, kad kaip kurie delegatai dėl laiko stokos negalėjo su mumis pietauti.

SLA. Narys.

Winnipeg, Canada

Vakaras.

Sausio 23 d. WLDP. D-ja buvo rengus šokių vakarą. Publikos atsilankė visai mažai. Priežastis aiški: ekonominis krizis ir komunistų demagogija, kuri šiuo laiku pasireiškė, daug paveikė. Nekurie minėtos draugijos nariai aklaiki Lenino teorijai. Toks idejinės draugijos narių tarpe veikimas turi but smerktinas, nes ko tolyn brenama į neisbrendamą dumblyną.

Siaip vakaro tvarka atrodė nebloga, griežiant keturiems griežikams, kas turėjo noro, atsišoko ligi valiai. Man teko patėmyti tarpe komiteto narių neaiškus dalykas, ko iki šiolai dar nebuvo pasitaikę: komiteto narys į salę be tiketo įleido savo žmoną. Kad išvengt tarpe narių nesupratimą, d-ja turi kreipt daugiau dėmesio į tokius komiteto narius.

Pittsburgh'o Draugijų Atstovų Pareiškimas

Lietuvos Nepriklausomybės 14 metų gyvavimo paminėjime, Vasario 21 d., 1932 m., L. M. D. svetainėj, Pittsburgh, Pa.

Kadangi Sausio 31 d. draugijų atstovų konferencijoj buvo nutarta paminėt faktą, kad

musų tėvynė Lietuva, Vasario 16 d., 1918 metais apskelbė Nepriklausoma Valstybė ir

Kadangi mums Amerikos lietuviams yra ta diena gana svarbi ir mes per daugelį metų ją minėjom, nežiurint kokia partija ten vadovavo,

Todėl pasmerkiame P. Dargį už nesilaikymą dienos nustatyto programo ir pavertimą minėjimą Vasario 16-tos dienos į politinį mitingą.

L. M. D-jos atstovai:

J. Ambrozaitis,
Wm. Gutauskas,
T. Radziukinas.

Sv. Jurgio parap. atstovai:

Klebonas kun. Z. K. Vypartas,
Ignas Lazauskas
Vincas Stančiauskas,
Jonas Kuizinas,
S. Pėtraitis.

Sandaros kuopų Sąryšio:

Juozas Virbickas,
Ben. Lapeika,
Juozapas Grigaliunas.

S. L. A. Trečio Apsk.:

Pranas Pikšris.

S. L. A. 40-tos. kp.:

T. Maišiejus,
A. Gilius.

Winnipeg, Canada

P. Gryžui auka ir W. L. B. organizacija.

Vasario 12 d., "Sandaros" 7-tam num. tilpo P. Gružo už jam suteiktą auką W. L. B. org. padėkos žodis.

Prieš padėkos žodį aš nieko prieš neturėčiau, jeigu tas atitiktų tikrenybei to žodžio prasme. Bet kad jo tas rašinys per daug vienpusiškas ir kiek faktai rodo, jis visai nėra jo rašytas, nes p. G. laišką gerai negali parašyti, o jau ką ir bekalbėti apie tokią ilgą me lodija? Visai neabejoju, jog tas jo rašinys yra sufabrikuotas komunistų liogery ir tik dėl tos aukos P. G. buvo priverstas po juo pasirašyti. Kad tokis sufalsifikuotas rašinys but tilpęs komunistų spaudoje, aš visai nekreipčiau dėmes, bet kai jie apsipurvinę lenda apšvalyti į pažangų tautinį-demokratinį darbininkiską laikraštį, tai aš apie tai bešališkai ir pakalbėsiu.

P. G. bedėkavodamas W. L. B. org. prirašė visokių nesąmonių. Jis save skaito bepartyniu, o visai neprisilaiko bepartynio principų ir neatskiria balto nuo juodo.

Kad P. G. sušelpė, tai faktas ir niekas tą negali užginčyti ir daug ką apie tai nėra reikalo kalbėti, nes jis tam ir sutvertas, kad vargo ir bado prispaustam tautiečiui pagelbėti. Visu pirmą, P. G. su demagogija puolė W. L. D. "Kulturą". Jo primetimas tokių nešvarių prekaistų, visiems yra aiškus, kokiais sumetimais tas daroma, nes tokiems fanatikams, kaip kad Lenino idealistai, ši bepartyniška W. L. D. "Kultura" yra peiliš po šonu ir todėl Maskvos draugčiai visokiais būdais ją diskredituoja; net panaudodami kaipp verpą P. G. ir jo adresu pila ant W. L. D. "K-ros" pamazgas. Jis motyvuoja taip: ...be to, kaip bepartynis ir savo tautą mylintis, tai dar maniau, kad ir Winnipege esanti tautininkų "Kultura" mane sušelps".

Iš kur jis ėmė tą vardą tautininkų "Kultura"? Juk jos vardas yra visiems gerai žinomas: Winnipego Lietuvių Draugija "Kultura", o ne tautininkų "Kultura".

Toliau rašo: "bet W. taut. "Kulturos" drg. nekurię nariai iš tokių asmenų, kaip aš ir iš kitų bedarbių į nelaimę patekusių, tai netik kad žodžiais šaiposi, bet dar per spaudą melagingai šmeižia; net komunistais įvardinant tuos asmenis."

Turiu pasakyti, kad P. G. melais bando visuomenei apdumti akis. P. G. niekuomet prie W. L. D. "Kulturos" su prašymu aukos nesikreipė, tai iš kur jis žino, jog ji nedavė? Pasiept irgi nemanau, kad but bent vienas iš narių tokius lietuvius pašiepė. Tas butų pačių prieš save prasižengimas, nes didžiama minėtos d-jos narių yra bedarbiai. Priek to, juk ir sumanymas sutvert tą draugiją ne iš kur, kaip tik iš W. L. D. "Kulturos". Tai butų žiopiausias darbas pastatyta griaut. Antrą, nors "K-ros" drg. visai jauna ir finansškai dar nesutvirtėjus, kuomet atsišaukė W. L. B. komitetas, ji neatsisakė ją paremti. Surengė šokių vakarą ir, nors bedarbių komitetas tą šokių vakarą boikotavo, visgi pusę gauto pelno, t. y. 1 dol. įteikė W. L. B. org., tą aš galiu patvirtinti dokumentališkai. Dar toliau rašo: "kad jis bedarbių klausime tesirupino bešališkai, tai tas dar nėra faktas, nes visi gerai žino, kaip jis anksčiau orientavosi tame klausime. Jis tik tuomet bešališkai pradėjo žiūrėt, kuomet per spaudą vienpusiško fakto tiesiai jiems durė į akis. Per "bepartyvio" P. G. aki-nius žiurint, atrodė, kad spauda melagingai šmeižia juos. Bėda kuomet žmogui yra akys apdumtos "bepartyviškumu" arba tiesiai pasakius, fanatizmo dumais ir per juos ne-

matu kur teisybė ir kur šmeižtas. Gal sakysi netiesa, jog ją tvėriant vienas kom. narys buvo pasakęs: tokių mes neturime šelpti, kurie nepriklausys prie T. D. A. Ar netiesa, jog rengtam W. L. D. "Kulturos" bedarbių tikslui šokių vakarą W. L. B. komitetas boikotavo tą patį vakarą užlysdami "K-rai" už akių, surengė ir savo šokių vakarą. Ar netiesa, jog W. L. B. org. iš sukulto fondo neužpnumeravo nei vieno pažangaus laikraščio, kaip tai "Sandara", "Keleivis" ir kiti, o vien tik komunistų "Laisvė" ir "Vilni"?

Todėliai, jeigu esate tos Leninimo dvasios prisigėrę ir ją kunijate mus draugijiniame gyvenime, nebandykite per švarią spaudą tą fanatizmą nusiplauti, o nes viduje visvien visos nešvarios žymės liks. Aš ir daugumas lietuvių tokiam kilniam darbui nevome ir nemanome but priešingai, tik mes norime, kad W. L. B. org. prisilaikytų demokratiškes principų, neskelbtų demagogijos ir nevarinėtų tą akla fanatizmą. Kuomet prisilaikysit solidarumo ir demokratiškes, tuomet pas mumis žydės laisvė ir vienybė.

Aš tokiems akliems fanatikams neparsidaviau ir neparsiduosiu; aš kovojau ir kovosiu už laisvę, demokratybę ir žmonių gerovę.

—Sandarietis.

Cicero, III.

SLA. 301 kp. puikus koncertas ir vaidinimas šiam sekmdieny.

SLA. 301 kuopa rengia smagų vakarą su vaidinimu, koncertu, prakalbam ir laimėjimais.

mais brangių dovanų šiam sekmdieny, kovo 13 d. Lietuvių Liūosybės svet., 14th St. ir 49th Ct.

Visos apylinkės lietuvių prašomi dalyvauti ir susipažinti bei paremti mūsų jauną kuopą.

Kaip jau visi žinote, Cicero, tai gyva kolonija. Turi įvairių parengimų ir kas juos lanko — visada buna patenkintas. Tas pats bus ir šį vakarą. Turėsime rimtų dalykų ir juokų, o juoktis kiekvienam sveika ir malonu.

Todėl ir iki laimingo pasimatymo, sekmdienio vakare, L. L. svet., Cicero. Už paramą tariame kaimynam chicagiečiam ačiū, varde SLA. 301 kp. organizatoriai:

F. Lukoševičius ir K. P. Deveikis.

Ieškomas

Lietuvos Laisvės Paskolos bono No. A00881 turėtojas. Ieškomasai yra prašomas pranešti savo adresą Lietuvos Pasiuntinybei:

Lithuanian Legation,
2622 — 16th St., Northwest,
Washington, D. C.

P-lės P. Jurgeliutės Kandidatura į SLA. Sekretorius

K. J. Paulauskas rekomenduoja SLA. nariams rinkti į SLA. sekretorius p-lę P. Jurgeliutę, motyvuodamas jos seną patyrimą. Gal but p-lė Jurgeliutė ir turi patyrimą vesti SLA. ofisą, bet klausimas kiek p-lė Jurgeliutė tą savo patyrimą naudoja susivienijimo reikalams. Gyvi faktai rodo, kad mažai. Seimo

nutarta, kad centro sekretorius turi kas trys mėnesiai išsiuntinėti kuopų finansų sekretoriams mokeščių knygu patyrimą. Bet p-lė Jurgeliutė nėra nė vieno sykio išsiuntinėjęs nuo pereinimo seimo ir jau to pasekme. SLA. 14 kp. į 200 narių suspenduota ir išbraukta. Kitose kuopose išmokama suspenduotiems nariams pašalpos. Vis dėl centro apsilėidimo ir tai tik pradžia. Vėliaus 14 kuopos pavyzdžiu bus daugiau. Taipgi reikia pasakyti, kad p-lė Jurgeliutė pasidarė per daug "didelė", su nariais nebebori nė kalbėti; į laiškus nebegali gauti nė atsakymo, nekaltant apie prašymo išpildymą. Todėliai mano nuomone p. Čekanauskas bus geresnis ir darbštesnis sekretorius, todėl turime šiuose rinkimuose balsuoti už p. Čekanauską.

— F. M.

Connecticut valstijos sandariečiai visuomet buvo gan aktyviais organizacijos nariais ir visuomet pasižymėdavo kaip organizacijos Sandaros, taip ir abeluose tautiniuose darbuose. Dabar gi, pasunkėjus laikams, kiek apsilpo ir mūsų veikimas. Kad tą atgaivinti veikima po senovei, matau reikalingu palaikyti artimesnį kontaktą su kuopomis bei darbuotojais. Laiks nuo laiko pasitarimas yra butinai reikalingas.

Jeigu kuri kuopa manytų

ką parengti, meldžiu man pranešti, o aš mielai atsilankysiu ir jeigu kame nors galėsiu — prigelbėsiu. Tuomet pas mus pasidarys gyvesnis veikimas.

Visais reikalais kreipkitės P. Remeika,

1650 Capital Ave.,
Bridgeport, Conn.

Lietuvos Prancuzijos prekybos sutartis pratęsta

Prekybos departamento direktorius p. Norkaitis važiuo- vęs Prancuzijon Lietuvos su Prancuzija prekybos sutarties reikalais, jau sugrįžo. Lietu- vos — Prancuzijos prekybos sutartis esanti pratęsta ligi šių metų balandžio 1-mos.

Žodis Conn. Sandariečiams

Gerb. draugai Sandariečiai! Kadangi man tenka eiti organizatoriaus pareigas, tai šiū- mi ir noriu tarti keliatą žodžių organizacijos reikale.

Tikriausias kiekvieno Lietuio amerikiečio draugas

"TRIMITAS"

"TRIMITAS" eina iš Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo centro ir kas numeris paduoda naujaušiu žinių ir įvykių aprašymų, gvildena įvairius svarbiausius gyvenimo reikalus.

"TRIMITAS" yra šie skyriai: 1) įžanginiai ir kiti straipsniai apie einamojo gyvenimo dalykus, 2) pažymėtini pasaulio ir Lietuvos įvykiai, 3) krašto pažinimo, literatūros, sveikatos, ukių, finansų straipsniai, kelionių ir kovų dėl Lietuvos nepriklausomybės aprašymai ir kit., 4) apysakos, eilėraščiai ir šiaip grožinės literatūros dalykai, 5) šaukių reikalai ir gyvenimas, 6) Lietuvos karių ir savanorių-kurėjų gyvenimas, 7) Mažosios Lietuvos gyvenimas, 8) JAV savanorių Lietuvos gyvenimas, 9) kaip gyvena lietuviai svetur — Europoj, Amerikoj, Afrikoj, Azijoj ir Australijoj, 10) įvairios skaitytų mintys ir nuomonės, 11) naujienos apie išradimus, mokslą ir kit., 12) žinios apie Lietuvos ūkį ir finansus, 13) įvairios pasaulio ir Lietuvos žinios, 14) sportas, 15) knygos ir raštai ir jų įvertinimas, 16) didelis juoku ir linksmy karikatūrų skyrius, 17) įvairūs patarimai "TRIMITO" prenumeratoriams, 18) radio, 19) pranešimai, skelbimai ir kit.

"TRIMITAS" plačiausiai rašo apie mūsų Vilniaus ir skriaudžiamų brolių vilniečių reikalus ir gina jų teises. Nemaža straipsnių ir minčių deda apie karą ir sausumos, jurių oro ginklavimosi dalykus. "TRIMITAS" kas savaitė eina 20 puslapių ir kas kartas naujais spalvotais viršeliais su gražiu paveikslu. Turiny dedama Lietuvos ir pasaulio gyvenimo vaizdų — fotografijų.

"TRIMITO" kaina metams: \$1.00, Lietuvių Lit. 8.- Susipažinti 1 egz. siunčiama nemokamai.

Išsirašes 1932 metams "TRIMITA". Broli Lietuvi, neapsivili. "TRIMITAS" Tave dėkingai lankys kas savaitė ir neš įvairias žinias iš Tavo tėvų žemės. "TRIMITAS" visų lietuvių laikraštis. Kas myli Lietuvą ir brangina kovas dėl Vilniaus, tas 1932 metams į savo namus "TRIMITA" pasikviečia. Skubėkite išsirašyti.

"TRIMITAS"

Kaunas, Laisvės alėja 20.

K. SIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų.
Reikale kreipkitės:
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

BRONIS KONTRIM
Lietuviškas Constable, Real Estate Insurance Broker ir Justice of the peace.
120 Marine Road, So. Boston, Mass
Tel. So. Boston 2483 — W.

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
SUTEIKIA GERIAUSI PASKUTINI PATARNAVIMĄ
Už pilną pagarbą galima apėiti su \$30 ir daugiau už didelius. O už valkus nuo \$20 ir aukščiau Patarnauja gražiai ir pigiai.
OFISO IR GYVENIMO ANTRAAUS:
25b Broadway So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 4486

Connecticut valstijos sandariečiai visuomet buvo gan aktyviais organizacijos nariais ir visuomet pasižymėdavo kaip organizacijos Sandaros, taip ir abeluose tautiniuose darbuose. Dabar gi, pasunkėjus laikams, kiek apsilpo ir mūsų veikimas. Kad tą atgaivinti veikima po senovei, matau reikalingu palaikyti artimesnį kontaktą su kuopomis bei darbuotojais. Laiks nuo laiko pasitarimas yra butinai reikalingas.

Jeigu kuri kuopa manytų ką parengti, meldžiu man pranešti, o aš mielai atsilankysiu ir jeigu kame nors galėsiu — prigelbėsiu. Tuomet pas mus pasidarys gyvesnis veikimas.

Visais reikalais kreipkitės P. Remeika,
1650 Capital Ave.,
Bridgeport, Conn.

Lietuvos Prancuzijos prekybos sutartis pratęsta

Prekybos departamento direktorius p. Norkaitis važiuo- vęs Prancuzijon Lietuvos su Prancuzija prekybos sutarties reikalais, jau sugrįžo. Lietu- vos — Prancuzijos prekybos sutartis esanti pratęsta ligi šių metų balandžio 1-mos.

Skaitykite SANDARA

"SANDARA" tai veidrodis Amerikos lietuvių gyvenimo, tai vienatinis demokratiškas, tautiškas, liberališkas laikraštis. "Sandara" leidžia jau per 17 metų Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, kuri daug prisidėjo prie Amerikos lietuvių geresnio gyvenimo, taipgi daug prisidėjo ir prie Lietuvos Nepriklausomybės iškovojo.

"SANDARoje" rašo ir bendradarbiauja geriausios Amerikos lietuvių jėgos, taipgi turi korespondentų ir rašytojų iš Lietuvos, Vokietijos, Prancijos, Pietų Amerikos respublikų ir k.

Jei dar neskaitytote "SANDAROS," tai išsirašykite ir apturėję kas savaitė džiaugsitės su jos žiniomis, pranešimais, visais straipsniais ir tt.

"SANDARA" kainuoja metams tik \$2.00. Įdėkite į laišką du dolerius, užrašykite "Sandaros" adresą ir nuncėję pašta užregistruokite. Jeigu turite Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų, tai nukirpkite kuponą už 1930 m., arba už 1931 metus ir atsiųskite "Sandarai," tai gausite "Sandarą" per metus ir dar priedo už 50c. knygu. O jei prisiųsite Penkis dolerius pinigais arba kuponais, tai "Sandarą" gausite per tris (3) metus. Į Lietuvą "Sandara" metams \$3.00.

Visada rašykite šiuo adresu:

"Sandara"

3236 South Halsted Street,

Chicago,

CHICAGOJE

Sandaros 25 kp. extra susirinkimas

Kovo 16 d. įvyks labai svarbus Sandaros 25 kp. susirinkimas. Sandaros svetainėje, 8 val. vak.

Visi nariai esate prašomi atsilankyti į šį susirinkimą, nes yra keliatas dalykų, kuriuos kas greičiausiai reikia aptarti.

Butų malonu, kad į šį susirinkimą atsilankytų kuo daugiausiai narių, nes sprendžiant iš svarstomų klausimų, kurie bus nagrinėjami šiame susirinkime, jis bus vienas iš gyviausių ir įdomiausių susirinkimų.

Sekr. A. V.

Gražus Liet. Moterų "Apšvietos" D-jos Vakaras

Atrodė šaunesnis už vidurmesčio bankietus

Pereitą vasarą adv. Bučinskas sykį pareiškė, kad, girdi, seniau "Apšvietos" draugija sutraukdavo į savo parengimus visus musų darbščiausius elementus, o dabar judėjimas kaž kodėl tapęs lėtesnis.

Well, adv. Bučinskas, kurio žmona yra minėtos draugijos sekretorė galėjo tą pasakyti, nes nebuvo dar matęs paskutinės "apšvietiečių" vakarinės, kuri visais atžvilgiais buvo pavyzdinga ir perpildyta svečių. Abi Lietuvių Auditorijos svetainiukės atrodė it prikimštos sardinkų. Ne tik daug svečių, bet užkandžių, programo ir šokių.

Draugijos pirmin. p. A. Misčiukaičienė pasakė vadovaujama "spyčių". Kad neužmiršus tuojau pasakysiu, jog jai buvo įteiktas gražus paveikslas p. Kačerausko pieštas, kaip dovana už pasidarbavimą. P-nios K. Katkevičienė, ir Alsauskienė gavo daug komplimentų už sutvėrimo šios draugijos ir jos išauginimą. Kitais kalbėtojais buvo Dr. Naikelis, Dr. Dundulis, S. Valančius, Sandaros red. M. Vaidyla, p. M. Zolpienė. Svarbiausia, tai muzikalė programa, kurioj dalyvavo p-lė Briedžiūtė, p-lė G. Zelniūtė, p. Shulzienė, p-ni Zabukienė solo ir duete su S. Rimkum. Ko benorėti geresnio programo? Juk tai beveik savaimė visas koncertas.

Prie pabaigos reikia pažymėti svarbus incidentas. Savo kalboj p. Valančius pareiškė, jog nekaltų bernelių dvasios vadui truksta vyriškumo. Toks pasakymas įžeidęs dvasios vadą, kuris dabar rengiasi traukti p. Valančių atsakomybėn už garbės įžeidimą, ir reikalauja 13 dolerių atlyginimo. Kaip girdėt, p. Valančius siulo tik dešimtis centų.

— Svečias.

Prolekcija Vienoms Moterims

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvietos" rengia prolekciją apie vėžio ligą, kurią rupestingai priėmė ir skaitys gerbiamas Dr. S. Naikelis. Jis netik aiškūs gyvu žodžiu, bet yra nupiešti artisto P. Kačerausko paveiksai, taip kad bus gerai suprantama kiekvienai, nes ant paveikslų parodys simptomus, kaip liga prasideda ir kokios pasekmės, kuomet pervėliai žmonės kre-

piasi prie gydytojaus. Po prolekcijos bus galima duoti klausimai, į kuriuos Dr. S. Naikelis atsakins.

Prolekcija įvyks kovo 17-tą dieną, Chicago Lietuvos Auditorijoje, mažojo svetainėje. Svetainės durys atsidarys 7:30 val. vakare; prolekcija prasidės 8:00 val. vakare. Mergaitės bus leidžiamos ne jaunesnės kaip 16 metų.

Taigi gerbiamosios draugijos narės ir pašalinės, meldžiu šia proga pasinaudoti ir atsilankyti į prolekciją.

—A—nė.

Iš SLA. 134-tos Kuopos Susirinkimo

Kovo 4 d., McKinley Parko svetainėje įvyko aukščiausi minėtos kuopos gan skaitlingas susirinkimas, kuriame balsuota Pildomoji Taryba sekanti:

- Į prezidentą:**
St. Gegužis 30
F. Bagočius 7
J. Bačiūnas 1
- Į vice-prezidentą:**
A. Mikalauskas 22
M. Vokietaitis 13
- Į išdėtininką:**
K. Gugis 25
J. Tareila 13
- Į išdo globėjus:**
J. Januškevičius 34
Raginskas 29
S. Bakanas 6
G. Stungis 6
- Į daktarą kvotėją:**
Dr. Klimas 32
Dr. Broniušas 6

Kuopa vienbalsiai protestuodama prieš tuos SLA. Pildomosios Tarybos narius, kurie balsavo už nedėjimą Dr. Viniko vardo ant balio to į sekretoriaus urėdą, tuomi paneigiant 2,500 narių pageidavimą, už kitus kandidatus sekretoriaus urėdai visai nebuvo ir nutarė išnešti rezoliuciją ir seime kelti tą klausimą.

Taipgi išrinkta sekanti seimui delegatės: K. Katkevičienė, O. Ferantienė ir S. Narvidienė. Jei del susidėjusių aplinkybių bent kuri šių narių seime negalėtų dalyvauti, jų vieton bus renkamos kitos.

Kadangi pastarieji du kuopos susirinkimai buvo gan ne skaitlingi, tai ir visi metiniai raportai tik šiame susirinkime buvo išduoti ir vienbalsiai priimti su užgyrimu kuopos valdybos tvarkos ir visos darbūtės. Susirinkimas praėjo gražiai, šaikaus ir susitarimo atmosferoje.

—Koresp.

Sąvaitė Chicagoj

Mirė p. Aleksiuo brolis

P-nų Aleksiuų seimyna, 911 W. 33 St., Chicagoj, šiomis dienomis gavo iš Mahanoy City, Pa. Hudną žinią, apie mirtį p. Aleksiuo brolio — Juozo.

Sako, jog anglies kasykla užvirto ir jį apipylė. Kuomet ištraukė, jau nebebuvo gyvas.

J. Vaišvila džiaugias savo sunum

Buęs nekaltas bernelis J. Vaišvila dabar nepaprastai didžiuojasi savo sunumi.

Sako, girdi, jog kudikis jau ir rukti tėvo pypkę pradėjęs. Į trumpą laiką p. Vaišvilo sunus žada atžingsniuoti į Jaunąją Birutę padainuoti ir patrukmauti. Sandaros reporteriu užklausus, ar neat-

Šios jaunos merginos linksmai leidžia laiką besimaudydamos Santa Monica, Cal., maudynėse

duotų savo vaiko garsiajam Lindberghui, p. Vaišvila pasakė: "neduosiu net šv. Petriui".

Sudaužė Dr. Zimonto automobilį

Jaunesiems truksta ne tik proto, bet ir atsargumo. Dr. Zimonto automobilį paėmė pavažinėti jo brolio vaikas. Vos spėjo apleisti namus, trenkė į kitą automobilį ir abu susidaužė.

Dr. Zimontas dabar turi sumokėti \$300. nuostolių.

SLA. 6-to Apsk. Valdybos Posėdis

Naujai išrinktoji SLA. VI apskr. valdyba turės savo posėdį sekmadienį, kovo 13 d. 2 val. po pietų, Sandaros Svet. 3236 So. Halsted St. Tenka patirti, jog svarbiau-

ias klausimas busas, tai palengvinimas bedarbiams užsimokėti narinės mokesnis.

P-nios Kaulakienės gimimo diena

Pereito sekmadienį jaunavedžių šeimyna — pp. Kaulakiai turėjo surengę "birthday" puotą.

Ką p. Kaulakis įteikė savo žmonai dovanu — giliai nustebinio nekaltų bern. dvasios vada. Tai nepaprastai brangi dovana.

Prasidėjo SLA. balsavimai

Chicagoj įvyksta svarbus SLA. Pildomos Tarybos rinkimai. Atrodo, jog nežiurintį smarkią Bagočiaus ir Bačiūno grupių agitaciją p. Gegužis gauna daugiau balsų negu lai-

ke nominacijų.

Gan keista "N" taktika. Kuomet jos puola kitus, tai gerai, bet kuomet kiti pakritikuoja Bagočių, "N" šaukia, jog tai bausis žmeiztai.

Vaistai Nuo Depresijos

Amerikos valdžia ir žymiausi bankieriai bei biznio baronai susirupino bedarbės padėtimi ir jos pašalinimu.

Pirmas rimtas žingsnis depresijos pašalinimui yra Atstatymo organizacijos planas. Vaduojantis tuo planu bus mėginama prikaltinti žmones, kad jie vietoj laikymo savo pinigų po matrasais, pirktų tam tikrus valdžios garantuotus bonus nešančius 2% arba dėtų savo pinigus į bankas.

Tai kompanijai pritaria valdžios atstovai ir žymiausi šalies bankininkai. Kadangi tie

bonai yra valdžios garantuoti, tai nėra jokios abejonės, kad į juos įvestinti pinigai nebūs saugūs.

Tie bonai bus parduodami tik vieną savaitę, prasidedant kovo 15 d. Jų vertė bus \$50, \$100 ir \$500.

Svarbiausias tų bonų tikslas yra sustiprinti bankų padėtį, suteikti paskolą silpnėms traukinių kompanijoms ir atsteigti žmonėse pasitikėjimą savo šalies bankais ir industrine krašto stiprybe.

Tai yra sveikas ir geras sumanymas ir be abėjo jis bus įvykintas. Visiems yra suprantama, kad kuomet pinigai guli po matrasu, jie neneša naudą niekam, bet didina bedarbę ir gramzdina šalį gilyn į depresijos bangas.

Aš manau, kad nėra didesnės durnystės kokią lietuviai gali papildyti, kaip laikymas pinigų savo namuose, nes mes turime vieną iš geriausių ir saugiausių bankų Amerikoje, t. y. Universal State banką, kuri yra lietuvių pavyzdinai ir saugiai vedama ir jos biznesis yra paremtas sveiku ir saugiu metodu, o ne kokiomis spekuliacijomis. A. V.

IS V. V. K-TO SUSIRINKIMO

Kovo 9 d. įvyko Vilniaus Vadavimo K-to susirinkimas. Nors oras buvo blogas, bet susirinko gražus būrelis vietos veikėjų ir draugijos atstovų ir gyvai svarstė komiteto veikimą.

Buvo nutarta rengti vakarėlį Balandžio 9 d., Sandaros svet. To vakarėlio pelnas eis

Vilniaus Vadavimo reikalams. Malonu pastebėti, kad be kitų šiame susirinkime dalyvavo atstovai iš SLA. 260 kp. p. Vitkus su žmona ir p-nia Grybiene.

Sekantis komiteto susirinkimas įvyks antrą seređą Balandžio. Kviečiu visus draugijų atstovus ir pavienius veikėjus atsilankyti į šį susirinkimą. A. Vaičaitis.

KOVO MĖNESYJE

"PEOPLES" KRAUTUVĖS SIULIJA

Už Specialiai Sumažintas Kainas

Radios Plovyklas

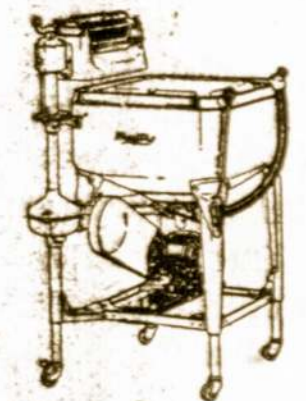
Kaurų Valytojus

Demonstruojami Radios, pilnai įrengti dailliuose kabinetuose verti iki \$125, po \$15.00

1932 metų mados nauji radijos tik \$19.75 po

Kombinacijos radios su gramafonu, naujos mados, gerųjų išdirbysčių, po \$55.00

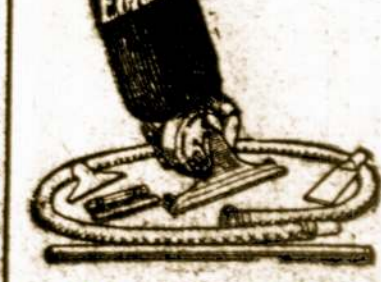
Sios mašinos kaina yra sumažinta \$25.50

\$100.00 vertės naujos THOR Plovyklos \$57.50

\$129.00 vertės naujos MAYTAG Plovyklos, Model F. M., po \$58.00

\$100.00 vertės Naujos VOSS Plovyklės \$59.50 po

\$28.00 verti pernaugininti pilnai gvarantuoti EUREKA elektriniai kaurų šlavikai tik po \$14.95

\$85.00 verti pernaugininti HOOVER gvarantuoti šlavikai tik po \$16.95

Lengvys išmokėjimai

PEOPLES FURNITURE CO. 4177-83 Archer Ave. Lafayette 3171 2536-40 W. 63rd St. Hemlock 8400

Teatras ir Balius

Rengia Sandaros 15 Kuopa

BUS SULOŠTA GRAŽUS VEIKALAS

"BROLŽUDYS"

Penkių Veiksmu Tragedija

Vaizdas iš tikro atsitikimo tarp kaimiečių Lietuvoj

ĮVYKS

Balandžio-April 9 d., 1932

LIET. SVETAINEJ

407 Lafayette St., Bridgeport, Conn.

Salė atsidaro 7:00, lošimas prasidės 7:30val.vak.

Ižanga 35c., Vaikams 10c.

GERBIAMI LIETUVIAI IR LIETUVAITES:—

Nepraleiskite šios puikios progos nepamatę šio gražaus veikalo "BROLŽUDYS". Lošėjai yra parinkti geriausi mūsų tarpe, Muzika taipgi gera — grieš lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Todėl, kaip vietos taip ir iš apjelpinkų kolonijų visus lietuvius kviečiame dalyvauti, o užtikriname, kad nesigailėsite, nes smagiai galėsite praleisti laiką: pamatysite gražų veikalą, pasišoksite ir pasikalbėsite apie bėgančius kasdieninius musų išelviijos reikalus.

Taigi kviečiame visus ko skaitlingiausiai atsilankyti.

Rengimo Komisija

Chicagoje

Draugiškas Vakarelis šiam Sekmadieny, Sandaros svet.

Sokiai, bunco parė, užkandžiai ir dovanos pajavains pramoğ.

Siam sekmadieny, kovo 13 d., Sandaros svet. įvyksta šaunus vakarelis.

Kas bus tenai? Daug nekaltant — štai kas: bunco su gražiomis dovanomis, užkandžiai, letuviška muzika ir šokiai.

Prasidės 4 val. po pietų, o baigsis kuomet kas norės.

Visus kviečiame atsilankyti ir linksmai praleisti laiką.

Rengia Sandaros 25 kp. —Komisija.

Garbės Verta Mergaitė

Kas turi daugiau rėmėjų, tam ir garbės užtenka. Mes tankiai matome spaudoje, kad toks jaunuolis-lė pasižymėjo, lietuviams pasidarbo ir mes bandome atsimokėti surengdami ar "surprise party", koncertą ar panašiai. Bet mes turime ir tokių jaunuolių, kurie labai daug dirba, bet mes nemokame jiems atsimokėti. Paimkime, kad ir panelė Vera Stradomskaite. Aš nežinau kito jaunuolio-lės, kad tiek daug mums dirbtų, o vienok nieks apie ją neprisimena: neieško būdų jai tinkamai atsimokėti.

Paimkime kad ir jos vadovaujama Jaunąją Birutę. Kas penktadienis ji pašvencia po tris ir keturias valandas savo brangaus laiko, kur apie šimtas jaunuolių susirinkę mokėnasi muzikos, dainų, šokių, žaismių ir t. t. Neseniai jaunuoliai brutiečiai turėjo savo vakarėlį į kurį prisirinko pilnutėlė Sandaros svetainė ir visi susikibę į poras gražiai šoko lietuviškus ir kitokius šokius ir žaidė. Taigi jie gali dainuoti valandas be pertraukos lietuviškas daineles ir dainuoliai taip gerai, kad net reikia stebėtis. Na, ir kam priklauso tas kreditas? Kieno pastangomis ta mūsų jaunosios kartos draugijėlė netik gražiai gyvuoja, bet ir su kiekviena diena auga. Mes siri pripažįstame, kad tai nuopelnai paneles Veros Stradomskaitės. Jos rimtas budas, nuoseklus pažinimas muzikos ir didelis pasivisvimas, ja padaro žyme visuomeniniame darbe. Vienok mes nemokame suprasti ir įvertinti jos didelių darbų. Bet tikia, kad ateis laikas, kuomet mes pripažinsim, jos Vera Stradomskaitė tikrai yra garbės verta mergaitė ir pasistengsim jai tinkamai atsimokėti.

P. Juozapavičius.

Atmintinas Įvykis

Praejusį sekmadienio vakarą, Kovo 6-tą, Chicago's Lietuvių Auditorijoje, buvo didi puota. Ta puota — buvo paminėjimas 25 metų veikimo ir gyvavimo Lietuvių Moterų Draugijos "Apšvieta". Tur but tas buvo pirmas jubiliejus švenčiamas moterų draugijos lietuvių istorijoje, ne tik Chicagoj, bet ir visoj Amerikoj. Rasime lietuvių tarpe draugijų gyvuojančių gal ir daugiau kaip 25 metai; bet moterų draugijų labai mažai, o gal but "Apšvieta" yra vienatinė draugija sutverta moterų pajėgomis ir vedama iki dabartinio laiko mūsų lietu-

vių moterų pionierių, kaip tai: p. Mišėikaitienė, p. Olšauskienė, p. Katkevičienė, ir daugelio kitų.

Puotos eiga susidėjo iš trijų dalių. Pirmą, tai skaniais pagamintais valgiais ir mandagiu patarnavimu, draugijos tam tikra išskirta gospadinų komisija, ir, žinoma, visi svečiai buvo pasotinti.

Antra dalis susidėjo iš programo, kalbų, dainų, ir linkėjimų. Perstatinėjant per jauniausiąją narę, p-lę Mildą Baroniute, kalbėjo: ponios Mišėikaitienė, Olšauskienė, Katkevičienė, Zolpienė, Dr. Naikelis, Dr. Dundulis, pp. Vaidyla, ir Valančius. Protarpiais buvo dainininkų ir pianistė: p-lė G. Zelniūtė, ponis A. Zabuikienė, p. S. Rimkus, ponis Ivanauskaitė-Schultz, ir p-lė Aldona Briedžiūtė.

Prie pabaigos programo pirm. Mišėikaitienė, už jos nuosirdų ir nenuilstantį darbavimosi draugijoje, tapo apdovanuota gražiu artistiško darbo paveikslu, pieštu per p. Kačerauską. Antra, ponis Buchinskienei buvo suteiktas "sešas" sidabrinųjų peilių (silverware).

Po programo, pradėjo "sukasi, sukasi, amžinas valsas," kurs nusitęsė iki vidurnaktiui. — Viešnia.

Didelės lietuvių policmono laidotuvės

Kovo 1 d. buvo palaidotas šv. Kazimiero kapines A. Radomskis. Tai buvo vienas iš didžiausių ir puikiausių laidotuvių kokios tik atsibuvo Chicagoje. Keliatas šimtų automobilių lydėjo velionio kuną į tą vietą, kur mes visi ankščiau ar vėliau turėsime nuvelti. Keliatas tuzinų gėlių papuošė velionio kapą kaip priminimą jo draugiškumo ir nuosirdumo.

Kadangi velionis išbuvo 20 metų Chicago's miesto policmonu, tai jo laidotuvėse dalyvavo daugelis politikierių ir kunų nešė ir tvarką prižiūrėjo — policmonai.

Laidotuvėse patarnavo graborius S. Mažeikis, 3319 Auburn Ave. ir savo gražiu ir mandagiu patarnavimu patenkino visus dalyvius. — G. L.

Išgėrė Nuodų

Vasario 24-tą d., Uršulė Staškintė-Dulinskiene, 948 W. 36th Place, apie 10 val. ryte išgėrė nuodų. Ponas Dulinskis ir suėjusios kumutės, vie-toj daktaro, pašaukė kunigą. Kunigas atėjo ir apžiūrėjęs liepė pašaukti kuogreičiausia daktarą, bet niekas nesiskubino. Pirmiausiai patefonavo jos seseriai V. Feizienei. Tai pribuvus buvo patefonuota, kad dukte parvažiuotų iš darbo. Dukte parvažiaus pamatė, kad motina nežmoniškai kankinasi. Tuomet, spiriant tetai, tapo pašauktas Dr. S. Naikelis, kuris pribuvęs greitai palengvino josios kritišką padėtį nelaimingosios ligonės į Cook County ligonbutį, kur ir dabar ji randasi, warde 63-čiam.

U. Dulinskiene budama serganti, važinėjo po stubą ant dviejų račjukų vežimėly, nes vaikščioti negalėjo. Nepakenčiamas jos sunkus gyvenimas ir vyro žiaurumas, privertė ją paimti nuodų. Šis nepaprastas atsitikimas neatitiko pas paprastus piliečius, bet pas bol-

ševikų garbintojus. Jie nieko kito neskaitė, kaip tik "Vilni" ir kaip jiems atėjo į galvą šaukti pirmiau kunigą, o ne daktarą? — Onos Sunus.

Tai mat kokių stebuklų pasitaiko. — A. M.—nė.

Peoples Furniture Co. Radio Programa

Praeito antradienio vakare, vėl su pasigėrėjimu teko klausytis gražaus lietuvių radio programo, iš stoties WGES, kurie nuolat, kas antradienio vakarą yra duodami per Peoples Furniture Co. krautuves, 4177-85 Archer Avenue ir 2536-40 W. 63rd St.

Šį sykį programos susidėjo iš dainų, muzikos, juokų ir įvairių kalbų. Pažymėtinai gražiai sudainavo solo ir duetus J. Gudas ir A. Giedraitis. Dr. T. Dundulis kalbėjo apie sveikatą, tēmoje, apie vėžio (Cancer) ligą. Inžinierius A. Zvirblis labai nuosekliai aiškino klausytojams apie radio, television ir oro bangas; jų išradimus, veikimą ir ateitį. O juokdaris "čalis Kepurė" pasakojo daug naujų ir skanių juokų. Tarpuose dainų ir kalbų, programa buvo pajavirinta su labai gražia muzika ir įvairiais pranešimais, kas tarpe čionaitinės lietuvių visuomenės yra veikiami. Ir pagaliaus pranešėjas pranešė, kad dabar Peoples krautuvsė eina didelis prieš-Velykinis išpardavimas radio, rakandų ir kitų namam reikmenų, už labai sumažintas kainas, kas galėtų pirkėjams priduoti daug džiaugsmo, kaip per Velykas, taip ir ant visados. Reikia pasakyti, kad Peo-

ples krautuvių duodami programai visuomet yra gražūs, įvairūs ir patraukianti visuomenę juos klausyti.

Persikelia į naują vietą

Plačiai žinomas realistatininkas p. Pilipavičius, kuris laikė savo raštinę 751 West 31st Street, dabar persikelia į West Side, 2254 W. 19th St. Taigi turintieji koki reikalą, kreipkitės naujuoju adresu. — Rep.

Gudri Močiūtė

Plačiai žinomas rašytojas ir artistas p. J. J. Zolp su savo pasižymėjusia trupe ruošiasi perstatyti šį, jo paties parašytą veikalą — "Gudri Močiūtė", balandžio 3-čią, School Hall svetainėj, Town of Lake.

Kadangi veikalas yra geras ir pasižymėjęs artistai, kurių tarpe ir pats J. J. Zolp dalyvauja, taigi nėra nei abejones, kad perstatymas gerai pavyks. — Rep.

Žodis Sandaros Nariams SLA. Reikale

Susivienijimo Lietuvių Amerikoj rinkimai (geriau sakant — antros nominacijos) jau prasidėjo. Kadangi kaip kurie sandariečiai, SLA. nariai, dar abejoja už ką balsuoti į P. T., tai aš patarčiau jėms balsuoti už tuos kandidatus, kurie yra Sandariečiai ir kurie turi sandariečių, SLA. narių, pritarimą. I prezidentą, be jokio svyravimo balsuoti už dabartinį

prezidentą Stasį Gegužį. I vice-prezidentą p. M. Vokietaitį.

I sekretorius — kadangi daugiausia gavęs nominacijose balsų Dr. M. Vinikas neuzdėtas ant balio, ir kadangi p-lė P. Jurgeliūtė, pati statydama savo kandidatūrą, balsavo prieš dėjimą Dr. Viniško ant balio, tai "Sandara" pataria balsuoti į sekretoriaus urėdą už p. V. M. Čekanauską.

I išdininkus — Joną Tarreilą. I daktarą kvotėją — Dr. E. G. Klimą.

I išdo globėjus J. Januškevičių ir Stasį Mockų. Sandariečiai, Sandaros skaitytojai ir visi SLA. nariai balsuodami už virš nurodytus kandidatus, nepadarys klaidos ir juos išrinkdami geru pasitarnaus SLA. — Ex.

MUZIKOS MOKYKLA

Duodu piano lekcijas prienamomis sąlygomis ir, reikalui esant, — atvažiuoju į namus. Deliaj platesnių informacijų kreipkitės pas

VERA STRADOMSKAITE 3357 So. Morgan St. Tel. Yards 6120.

Prašykite Knygutes VIDURIU ULSERIAI PILVO RUKSTYS. Išgydomos be operacijos

Ši knygelė pasako jums kaip išgydyti ulserius (pilvo žaizdas), vidurių rukštis, gasus, be jokio skausmo ir be operacijos. Ji yra parašyta pilvo ligu autoriteto, kuris per daugelį metų studijavo ulserus, pilvo rukštis, gasus, vidurių užkietėjimus ir kitus mažus pairimus. Ji pasako, kad jus galite numąnti apie jusu sveikatos pairimą, ir išaiškina gydymo budus, kuriuos sekdami, jus atsikratysite skausmu be aštraus pasirinkimo valgiu (dietos), operacijos išlaidų ir sutrukdymo nuo jusu darbo. Klauskite žemiau paduotu adresu del pilnu informacijų — arba išpildykite kuponą ir prisiuksite:

Boston Von Co. Fifth Floor, 123-A Tremont St. Boston, Mass. (W29) Send me your booklet, without cost or obligation.

Name Address City

BAGDONAS BROS.

Mes perkraustom rakandus ir Pianus Chicagoj arba į tolimus miestus — mūsų darbas užtikrintas.

PRISTATOM ANGLIS

Taipgi mes pristatom anglis nužemintai kaina ant kiekvieno pareikalavimo ir bile dalį miesto. Kreipkitės pas mus į ofisą:

3244 So. Halsted St., Tel. Calumet 3399 Res. 828 W. 34th Place Tel. Yards 3408

CHERATONE GYDUOLĖS

Vidurių užkietėjimo priešas Ivarijų daržovių mišinys, kuris išvalo ir pataiso vidurius. Šis vaistas išvalydama vidurius pataiso apetitą. Jis yra rekomenduojamas del kepenų pairimu, geltėgės ir tulžies sugedimo. Garantuojama pa usavimą arba sugrąžiname pinigų.

CHEROKEE MEDICINE CO.

2110 S. Halsted St., Chicago. REIKALINGI AGENTAI

KUPONAS: Prašau prisiusti man iš anksto apmokėta \$2.50 Butelį 75 c. Butelį Reguliarioo didumo Mėginimo didumo

Pavardė Adresas Miestas vals.....

Urba Flower Shoppe

Skintos Gėlės, Augalai, Vestuvėms Bukietai. Specializuojame Laidotu vėms Gėlėmis. 3324 So. Auburn Ave.

GRABORIAI

Simpatieškas — Mandagus — Geresnis už kitų Patarnavimas

J. F. Eudeikis Komp.

BAGRABU VEDEJAI Didysis Ofisas 4605-07 S. Hermitage Ave. Tel. Yards 1741 ir 1742

SKYRIUS 4447 South Fairfield Avenue Tel. Lafayette 0727

SKYRIUS 1410 S. 49th Ct., Cicero, Ill. Tel. Cicero 3794

SKYRIUS 3201 Auburn Avenue Tel. Boulevard 3201

S. M. SKUDAS

LIETUVIS GRABORIUS ir BALSAMUOTOJAS Didelė ir graži kopyčia dykai

718 W. 18 St. Tel. Roosevelt 7532

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika

LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.

3319 Auburn Av. Chicago

S. D. Lachavicz & Son

LIETUVIS GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS

Patarnauju laidotuvsė kuopigrausia. Reikale melžnia atsiuksinti. o mano darbu busite užganedinti.

2314 West 23rd Place Tel. Roosevelt 2515 ir 2516

SKYRIUS: 1439 So. 49th Court, Cicero, Ill. Telephone Cicero 5927

ADVOKATAI

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS

Mieste Ofisas 77 W. Washington St. Room 1502 Tel. Central 2978 Valandos: 9 ryto iki 4 po pietų

Vakarais: Utarn., Ktv., ir Subatos — 6 iki 9 val. 4145 Archer Avenue Tel. Lafayette 7337

Namų Tel. Hyde Park 3395

LEONAS S. MIKELONIS

ADVOKATAS

10 Sout. LaSalle Street Vakarais nuo 6 iki 9 valandai 3315 South Halsted Street Telephone Boulevard 3697

K. GUGIS

ADVOKATAS

MIESTO OFISAS 127 N. Dearborn St., Room 1111

Telefonas Central 4411 Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų

GYVENIMO VIETA 3323 So. Halsted St. Tel. Boulevard 1710

Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 v. ryto

A. A. OLIS

ADVOKATAS

11 So. La Salle St., Room 1934 Telephone Randolph 0332 Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak. 3241 South Halsted Street Telephone Victory 0562

7-9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

DAKTARAI

Ofiso ir Rezidencijos Tel. Boulevard 5913

DR. BERTASH

756 West 35th St. (kampas 35-tos ir S. Halsted St.)

Ofiso valandos: nuo 1 iki 3, nuo 6:30 iki 8:30 Nedėliomis pagal sutartį

DR. C. K. KLIAUGA

DENTISTAS

2420 W. Marquette Road Naujo ofiso valandos:

Antradieniais, ketvirtadieniais ir šestadieniais nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Senas ofisas 1821 Halsted St. Val.: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Phone Boulevard 7042

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS

4645 South Ashland Avenue Virš Marshal Drug Store

Arti 47th Street

Tel. Republic 2236—Hemlock 2070

DR. K. DRANGELIS

DENTISTAS

2403 West 63rd Street Kampas 63rd ir Western Ave.

Dr Suzan A. Slakis

Specialistė Moterų ir Vaikų Ligu 4145 Archer Ave.

Val. 10 iki 12 ryto; 4 iki 6 popiet Seredomis ir nedėliomis pagal Susitarimą

Ofiso Tel. Lafayette 7337 Rez. Tel. Hyde Park 3395

Phone Canal 6122

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGA* 2201 West 22nd Street (Cor. Leavitt St.)

Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. Ned. ir Seredomis pagal sutartį. Rez.: 6628 S. Richmond St. Tel. Republic 7868

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGA*

Ofiso Valandos: 10:30 iki 12 v. ryteis 1 iki 3 val po pietų 6 iki 9 val. vakarais. Sekmadieniais: 9 iki 12 v. rytals

Ofisas: 1821 So. Halsted Street Telefonas Canal 0257

Rezidencija: 6600 So. Artesian Avenue Telefonas Prospect 6659

Dr. M. T. Strikolis

LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Perkelė savo abu ofisų į naują vietą po numeriu

4645 So. Ashland Ave.

Valandos: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakarų Nedėliomis pagal sutartį. Ofiso Tel.: Boulevard 7820 Namai 6641 So. Albany Ave. Tel.: Prospect 1530

Phone Victory 7188

DR. M. ZILVITIS

DENTISTAS

3243 South Halsted Street CHICAGO, ILL.

5914 ir 5913

DR. S. NAIKELIS

Gydytojas ir Chirurgas

Valandos Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9 Nedėliomis pagal sutartį 756 W. 35th Street

N. E. kampas 35th ir Halsted

Phone Victory 2514

DR. A. J. ZIMONTAS

SENIAUSIAS LIETUVIS DENTISTAS

3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595

Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 ryto Nuo 2 iki 4 diena ir

Nuo 7 iki 9 vak.

DR. A. L. YUSKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGA*

2422 West Marquette Road Cor. 67th St. ir Artesian Ave. CHICAGO, ILL.

Šeštadieny ir trečiadieny po pietų pagal susitarimą.

\$2.000 Nelaimė Apdrauda Veltui

Šita apdrauda yra duodama vyrams, moterims ir vaikams nuo 10 iki 70 metų amžiaus. Nereikalaujama jokios egzaminacijos. Gali gauti visokių užsiėmimų žmonės. \$25.00 į savaitę nuo pirmos dienos sužeidimo per 26 savaites. Moka už visokius sužeidimus, nežyrint kaip ir kur nelaimė įvyko. Didelė pašalpa dalinuos sužeidimuos.

\$100.00 NETIKĖTOS PAŠALPOS.

Si stebėtina apdrauda jima autų savininkus; važiuotojus automobiliu, gatvekarium, elevatoriu arba taxi ir geležinkelium. Taipgi pašalpa yra duodama atsitikus nelaimėi nuo perkuno, vėtro, sudegimo, nuskenidimo ir nuo įvairių gyvulių sužeidimo.

Tą apdraudą išduoda

Modern Life and Accident Insurance Co.

Seni "Sandaros" skaitytojai ir jų šeimos gali gauti vieną apdraudą prisijuniant į kuponą ir \$3.65 į metus į Sandaros raštine, 3236 South Halsted St., Chicago, Ill. Norėdamas gauti "Sandaro" garsinamą nelaimės apdraudą, aš prisijunčiu del naujos atnaujinimo.

Vardas pavardė

Adresas

Užsiėmimas

Paveldėtojas

Giminystė

Paveldėtojo Antrašas

Tiktai vieną apdraudą gali gauti "Sandarą" skaitanti šeima.

Muzikos Žurnalas

MARGUTIS

KETVIRTI METAI eina muzikos, dainų ir juokų mėnesinis žurnalas su galdoms del mažų pianistų, del dainininkų, del chorų, del dainų mylėtojų ir del visų lietuvių, kurie myli lietuvių liaudies dainas.

Už \$1.00 gausite 8 Nr. Metams kainuoja \$1.50. Dovanų duoda "Margučio Kalendorius", pilnas juokų, burtų ir kitokių durnalų.

Pinigus siuksite paprastam laiške sekančiu adresu:

Margutis, 2437 W. 69th St., Chicago, Ill.